

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۸ شهریور ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)
۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمد ابراهیم توزنده جانی، احمد حسن زاده فرد، محمد حمیدی، نیکو دکامین، امیر زراندوز، پیمان طیار، علیرضا عبدی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، سید آرش مرتضایی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	ولی برجی، ابوطالب درائی، رضا راشدنیا، علی رسولی، حسین رضایی، آرمین ساعدپناه، محمد رضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، افشین کریمیان فرد، محمد کریمی نیا، احسان کلاته عربی، علی محسن زاده، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، امیرمحمد قلعه گاهی، محمد کریمی نیا، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضایی فر	سید آرش مرتضایی فر	محمد براتی	سجاد حقیقی پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه گاهی، ایمان کلاته عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۳»

(مفهم بصیرایی)

با اضافه شدن مبلغ ثابتی به همه افراد جامعه میانگین (میان) نیز به همان مقدار افزایش می‌یابد. پس نصف میانگین (نصف میان) به اندازه نصف آن مبلغ افزایش می‌یابد، یعنی خط فقر در این مسئله یک میلیون تومان بیشتر می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۲- گزینه «۴»

(مفهم بصیرایی)

$$\frac{125}{100} = \frac{750}{x} \Rightarrow \frac{125}{100} = \frac{750}{x}$$

$$\Rightarrow x = \frac{100 \times 750}{125} = 600 \text{ تومان}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۳- گزینه «۱»

(مفهم بصیرایی)

با توجه به شاخص بهای دو کالا داریم:

$$220 = \frac{12 \times 20 + x \times 25}{5 \times 20 + 4 \times 25} \times 100$$

$$\Rightarrow 220 = \frac{240 + 25x}{100 + 100} \times 100 \Rightarrow 2 \times 220 = 240 + 25x$$

$$\Rightarrow 440 - 240 = 25x \Rightarrow 25x = 200 \Rightarrow x = \frac{200}{25} = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۴- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

y = جمعیت شاغل، x = جمعیت بیکار

$$\Rightarrow x + y = 2000$$

از طرفی طبق فرض $y = 5x + 800$ در نتیجه:

$$x + 5x + 800 = 2000 \Rightarrow 6x = 1200 \Rightarrow x = 200$$

$$x + 5x + 800 = 2000 \Rightarrow 6x = 1200 \Rightarrow x = 200$$

$$\Rightarrow 200 = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{2000} \times 100$$

$$\Rightarrow 200 = \frac{20 \times 5}{100} = 100$$

$$\Rightarrow 200 - 100 = 100$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵- گزینه «۴»

(نیکو دکامین)

$$100 \times \frac{\text{شاخص قدیم} - \text{شاخص جدید}}{\text{شاخص قدیم}} = \text{درصد تغییر شاخص جدید}$$

$$= \frac{3 - 4}{4} \times 100 = -25 \text{ درصد}$$

علامت منفی نشانه کاهش در تغییرات است. پس ۲۵ درصد کاهش داشته است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۶- گزینه «۲»

(نیکو دکامین)

[میانگین تعداد کلمات جمله + درصد کلمات دشوار] $\times 4 =$ شاخص پایه آموزش

$$= [0 / 4 \times (14 + 10)] = [0 / 4 \times 24] = [9 / 6] = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ابتدا خط فقر را به روش میانگین حساب می‌کنیم.

$$\text{میانگین} = \frac{1 \times 8 + 2 \times 5 + 3 \times 6 + 4 \times 6}{8 + 5 + 6 + 6} = \frac{8 + 10 + 18 + 24}{25}$$

$$= \frac{60}{25} = \frac{240}{100} = 2 / 4$$

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانگین}}{2} = \frac{2 / 4}{2} = 1 / 2$$

خط فقر $1 / 2$ میلیون ریال است و ۸ نفر درآمد یک میلیون ریالی دارند و زیر خط فقر هستند. به هر کدام از آن‌ها باید $0 / 2$ میلیون ریال داده شود.

پس مجموع پولی که دولت به آن‌ها می‌دهد، برابر است با:

$$\text{میلیون ریال} \quad (1 / 2 - 1) \times 8 = 0 / 2 \times 8 = 1 / 6$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تورم هر یک از کالاها را بین سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ حساب می‌کنیم.

$$\text{تورم کالای الف} = \frac{210 - 150}{150} \times 100 = \frac{60}{150} \times 100 = \frac{2}{5} \times 100 = 40\%$$

$$\text{تورم کالای ب} = \frac{320 - 200}{200} \times 100 = \frac{120}{200} \times 100 = 60\%$$

$$\text{تورم کالای پ} = \frac{680 - 400}{400} \times 100 = \frac{280}{400} \times 100 = 70\%$$

ترتیب تورم کالاها از بیشترین به کمترین مقدار به صورت پ، ب و الف است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۹- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

ابتدا میانه داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{درآمدها} \rightarrow 1, 2, 2, 4, 7, 10$$

$$\text{میانه} = \frac{2 + 4}{2} = 3$$

$$\Rightarrow \text{میلیون تومان} \quad \frac{\text{میانه}}{2} = \frac{3}{2} = 1 / 5$$

پس ۵ نفر بالای خط فقر قرار دارند.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۰- گزینه «۳»

(امیر زراندوز)

$$\text{تعداد جدید بیکاران} \times 100 = \text{نرخ بیکاری جدید} \times \text{جمعیت فعال}$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{1000 + x}{2000 + 1000} \times 100$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{1000 + x}{3000} \times 100 \Rightarrow 1000 + x = 1200$$

$$\Rightarrow x = 200$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- گزینه «۴»

(معمد بهیرایی)

برای رفتن از شهر A به D، ۱۴ راه وجود دارد، بنابراین:

$$3 \times 2 + x \times 4 = 14 \Rightarrow 4x = 8 \Rightarrow x = 2$$

$$A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \xrightarrow{1} B \xrightarrow{2} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 2 \times 1 \times 2 = 12$$

$$A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \xrightarrow{4} C \xrightarrow{2} A$$

$$\Rightarrow 3 \times 2 \times 2 \times 4 = 48$$

$$A \xrightarrow{2} C \xrightarrow{4} D \xrightarrow{3} C \xrightarrow{1} A$$

$$\Rightarrow 2 \times 4 \times 3 \times 1 = 24$$

$$A \xrightarrow{2} C \xrightarrow{4} D \xrightarrow{2} B \xrightarrow{3} A$$

$$\Rightarrow 2 \times 4 \times 2 \times 3 = 48$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 48 + 24 + 48 = 132$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۲- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فرد)

فرض می‌کنیم n نقطه روی محیط دایره باشد، پس:

$$\binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2} = 28 \Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7$$

$$\Rightarrow n = 8$$

$$\text{تعداد چهارضلعی‌ها} = \binom{8}{4} = \frac{8!}{4! \times 4!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5}{4 \times 3 \times 2} = 70$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۳- گزینه «۳»

(معمد بهیرایی)

اعداد اول تاس: ۲، ۳، ۵

اعداد مرکب تاس: ۴ و ۶

عددی که نه اول و نه مرکب است: ۱

$$3 \times 2 = 6$$

$$2 \times 2 \times 2 = 8$$

$$1 \times 6 = 6$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} n(S) = 6 + 8 + 6 = 20$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۱۴- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم توزنده جانی)

$$\xrightarrow{\text{ناسازگارند}} P(A \cap B) = 0$$

$$\Rightarrow P(A) = 0/3$$

$$P(B) = 1 - P(B') = 1 - 0/4 = 0/6$$

$$\xrightarrow{\text{حداقل یکی از } B, A \text{ رخ دهد}} P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

ناسازگارند B, A

$$= 0/3 + 0/6 = 0/9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۵- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

$$n(S) = \binom{20}{2} = \frac{20 \times 19}{2} = 190$$

$$n(A) = \binom{9}{2} = \frac{9 \times 8}{2} = 36$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{36}{190} = \frac{18}{95}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۶- گزینه «۴»

(معمد بهیرایی)

گام دوم چرخه آمار طرح و برنامه‌ریزی و گام پنجم آن بحث و نتیجه‌گیری است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

۱۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با توجه به داده‌ها، از آنجایی که داده دورافتاده نداریم، معیار گرایش به مرکز میانگین و معیار پراکندگی انحراف معیار برای توصیف داده‌ها مناسب‌تر هستند، بنابراین از نمودار میانگین-انحراف معیار استفاده می‌کنیم. ابتدا میانگین داده‌ها را حساب می‌کنیم:

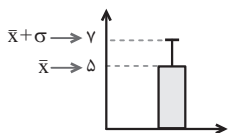
$$\bar{x} = \frac{7+4+2+4+5+4+5+9}{8} = \frac{40}{8} = 5$$

انحراف معیار داده‌ها برابر است با:

$$\sigma = \sqrt{\frac{7^2 + (-1)^2 + (-3)^2 + (-1)^2 + 0^2 + (-1)^2 + 0^2 + 4^2}{8}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{4+1+9+1+1+16}{8}} = \sqrt{\frac{22}{8}} = \sqrt{4} = 2$$

پس نمودار میانگین-انحراف معیار به صورت مقابل می‌شود:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه ۱: چون رقم اول تلفن مشخص‌کننده یک منطقه خاص از شهر می‌شود، ممکن است جمعیت آن منطقه از نظر اقتصادی در شرایط خاصی (خیلی بالا یا خیلی پایین) باشند، پس در این روش همه قشرهای جامعه شانس حضور ندارند.

گزینه ۲: انتخاب براساس رقم آخر کد پستی، روش تصادفی است که در آن تمام قشرهای جامعه شانس حضور دارند.

گزینه ۳: خانواده‌های یک محله معمولاً در سطح اقتصادی مشابهی هستند. به این ترتیب تمام اقشار جامعه در نمونه‌های حاضر شانس حضور ندارند.

گزینه ۴: خانوارهای با متوسط درآمد ماهانه کمتر از ۲ میلیون تومان قشر خاصی از جامعه هستند و نمونه‌های تصادفی حاصل نمی‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۳)

۱۹- گزینه ۲»

(علیرضا عبیدی)

در گام دوم یعنی طرح و برنامه‌ریزی سعی می‌کنیم اطلاعات توصیفی (کیفی) را تا حد امکان به اطلاعات کمی (عددی) تبدیل کنیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

۲۰- گزینه ۲»

(امیر زرانروز)

$$\left. \begin{aligned} \text{اندازه جامعه} &= 40,000 \\ \text{اندازه نمونه} &= 1000 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{اختلاف} = 40000 - 1000 = 39000$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

ریاضی و آمار (۱)

۲۱- گزینه ۱»

(عباس مالکی)

۶۰ درجه یعنی $\frac{60}{360}$ یک دایره و یک ششم کل مراجعان که طبق نمودار ۳۰ هزار نفر هست. بنابراین کل مراجعان برابر هزار نفر $30 \times 60 = 180$ است.

$$50 + 45 + 30 + 25 + x + 12 = 180 \\ \Rightarrow 162 + x = 180 \Rightarrow x = 18$$

بنابراین درصد مراجعان روز یکشنبه برابر:

$$\frac{18}{180} \times 100 = 10 \text{ درصد}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۲۲- گزینه ۲»

(مهمر بصیرایی)

$$R = (10k + 6) - (2k + 1) = 8k + 5$$

$$IQR = 10k - (5k + 2) = 5k - 2$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} 8k + 5 = 3(5k - 2) - 3$$

$$\Rightarrow 8k + 5 = 15k - 9 \Rightarrow 7k = 14 \Rightarrow k = 2$$

$$\xrightarrow{k=2} \text{میان} = 7k + 1 = 15$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۲۳- گزینه ۲»

(مهمر بصیرایی)

$$\frac{360^\circ}{\text{تعداد متغیرها}} = \text{زاویه بین دو شعاع متوالی}$$

$$\Rightarrow 6^\circ = \frac{360^\circ}{n} \Rightarrow n = 6$$

$$n + 2 = 6 + 2 = 8 \Rightarrow \text{زاویه جدید} = \frac{360^\circ}{8} = 45^\circ$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۲۴- گزینه ۳»

(اسمر حسن زاده‌فرد)

$$B = 360^\circ - (90^\circ + 120^\circ + 69^\circ) = 81^\circ$$

$$\frac{\text{درصد گروه B}}{100} = \frac{81^\circ}{360^\circ} \Rightarrow \text{درصد گروه B} = \frac{81^\circ}{360^\circ} = \frac{9}{40} = 22.5\%$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۲۵- گزینه ۲»

(پیمان طیار)

$$\text{میانگین قد} = \frac{152 + 158 + 160 + 164 + 166}{5} = \frac{800}{5} = 160$$

$$\text{میانگین وزن} = \frac{54 + 55 + 60 + 61 + 65}{5} = \frac{295}{5} = 59$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۲۶- گزینه ۱»

(نیکو کرکامین)

شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر سوم در نظر گرفته می‌شود. پس:

$$\sqrt{16} = 4$$

بنابراین شعاع را می‌توان ۴ در نظر گرفت.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۲۷- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری انسانی ۱۴۰۱)

تعداد گل‌های زده شده توسط بازیکنان A، B، C و D اعداد طبیعی و متمایز هستند. با توجه به اینکه داده‌ها به طور کامل در نمودار مشخص نشده‌اند، حالت کمترین به صورت ۱، ۲، ۳ و ۹ و حالت بیشترین به صورت ۶، ۷، ۸ و ۹ خواهد بود. در هر دو حالت میانگین را حساب می‌کنیم.

$$\bar{x}_{\text{کمترین}} = \frac{9 + 3 + 2 + 1}{4} = \frac{15}{4} = 3.75$$

$$\bar{x}_{\text{بیشترین}} = \frac{9 + 8 + 7 + 6}{4} = \frac{30}{4} = 7.5$$

علوم و فنون ادبی (۲)

(الفام ممیری)

۳۱- گزینه ۲»

از دلایل حذف ویژگی‌های سبکی زبان قدیم در آثار این دوره حملات پی‌درپی بیگانگان (مغولان، تیموریان و ازبکان) به ایران بود، که به نابودی کتابخانه‌ها و از بین رفتن آثار کهن منجر شد؛ فضلا دیگر با کتب قدیم و در نتیجه با زبان قدیم مأنوس نبودند. و دیگری تغییر جغرافیایی حوزه‌های شعری در نقاط مختلف ایران و تأثیر پذیرفتن از زبان‌های نواحی گوناگون بود؛ حتی شاعرانی از قبیل صائب هم که در اشعار قدما تتبع بسیار داشتند، از به کار بردن زبان قدیم پرهیز می‌کردند؛ چراکه شعر از مدرسه به بازار آمده بود و زبان رایج مرسوم، همان زبان مردم عصر بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» توضیحات این گزینه مربوط به نثر سبک هندی است.

گزینه ۳» مربوط به ویژگی ادبی شعر در سبک عراقی است.

گزینه ۴» توضیحات این گزینه مربوط به ویژگی فکری شعر در سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۲»

(رضا رنبری)

الف) استفاده از تمثیل در قالب آرایه اسلوب معادله در مصراع دوم (ویژگی ادبی سبک هندی) / معنی بیت: غم و اندوه این جهان بسیار زیاد و گسترده است، اما من تنها یک دل کوچک و حساس دارم؛ چگونه می‌توانم این همه درد و سنگینی را در دل کوچک خود جای دهم؟ همان‌طور که نمی‌توان همه ریگ‌های بیابان را در شیشه ساعت (که محدود است و ظرفیت اندکی دارد) جا داد.

ج) کاربرد تلمیحات رایج (ویژگی ادبی سبک هندی): اشاره به داستان لیلی و مجنون

د) استفاده از آرایه حسن تعلیل (ویژگی ادبی سبک هندی): در مصراع دوم، برای رنگی بودن منقار طوطی علتی ادبی و شاعرانه بیان شده است (خون دل خوردن).

در دو بیت دیگر، ویژگی‌های بارزی از سبک هندی در حوزه ادبی مشاهده نمی‌شود. (ابیات از سبک عراقی هستند).

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۳۳- گزینه ۱»

(سعید پعفری)

تشریح عبارت‌ها:

الف) هیچ آرایه‌ای در آن به کار نرفته است و نثر ساده است.

ب) فهم معنا دشوار است و آرایه‌های آن به نسبت بیشتر؛ پس نثر مصنوع است.

پ) فهم متن نه خیلی ساده است و نه خیلی دشوار و فقط یکی دو آرایه در آن دیده می‌شود؛ پس نثر بینابین است.

پس میانگین داده‌ها عددی بین $\frac{3}{75}$ و $\frac{7}{5}$ است که با توجه به گزینه‌ها، تنها عدد ۴ در گزینه ۲» در این محدوده قرار دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه ۱۰۱)

۲۸- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

با توجه به نمودار نقطه‌ای داده شده، داده‌ها را بازنویسی می‌کنیم. توجه کنید که هر داده را باید به تعداد نقطه‌های روی آن تکرار کنیم.

۳۰، ۳۰، ۳۲، ۳۶، ۳۶، ۳۸، ۴۰، ۴۰، ۴۲، ۴۲، ۴۲، ۴۴، ۴۴

میانگین دو داده وسط = میانه $\rightarrow$ زوج است $\rightarrow$ تعداد داده‌ها

$$\Rightarrow \text{میانه} = \frac{38 + 40}{2} = 39$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۲۹- گزینه ۴»

(مهمر بهیرایی)

ابتدا نمره هر درس را با توجه به بیشینه ۲۰ حساب می‌کنیم.

$$\frac{80}{100} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 16 \Rightarrow \text{نمره جغرافیا}$$

$$\frac{100}{100} = \frac{y}{20} \Rightarrow y = 20 \Rightarrow \text{نمره ادبیات}$$

$$\frac{90}{100} = \frac{z}{20} \Rightarrow z = 18 \Rightarrow \text{نمره تاریخ}$$

$$\frac{70}{100} = \frac{t}{20} \Rightarrow t = 14 \Rightarrow \text{نمره ریاضی}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{16 + 20 + 18 + 14}{4} = \frac{68}{4} = 17$$

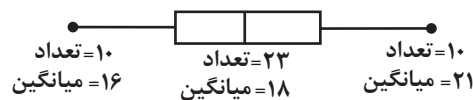
$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(16-17)^2 + (20-17)^2 + (18-17)^2 + (14-17)^2}{4} = \frac{1+9+1+9}{4} = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۳۰- گزینه ۳»

(مهمر ممیری)

(Q_1) چارک اول برابر داده یازدهم و (Q_3) چارک سوم برابر داده سی و سوم است.

$$21 \times 10 = 210 \Rightarrow \text{مجموع داده‌های دنباله سمت راست}$$

$$414 = 23 \times 18 \Rightarrow \text{مجموع داده‌های داخل و روی جعبه}$$

$$160 = 10 \times 16 \Rightarrow \text{مجموع داده‌های دنباله سمت چپ}$$

$$\text{میانگین کل} = \frac{\text{مجموع کل}}{\text{تعداد کل}} = \frac{160 + 414 + 210}{43} = \frac{784}{43} \approx 18.23$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

تکته مهم درسی:

مراد از نثر ساده در سبک هندی نثر «مرسل» در آثاری مانند تاریخ بلعمی نیست. بنابراین گزینه‌های «۲ و ۳» به‌خاطر کاربرد اصطلاح «مرسل» به‌راحتی رد می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا اهدری)

الف) تلمیح: شیرین و فرهاد/ «کوه بیستون» مانند مهره موم است.

ب) تلمیح: داستان حضرت یوسف/ تشبیه ندارد.

ج) تلمیح: داستان حضرت سلیمان/ تشبیه ندارد.

د) تلمیح: داستان حضرت موسی/ تشبیه: «تو» به موسی

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۵- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

گزینه «۱»: «کعبه مقصود» تشبیه دارد و «خار مغیلان» استعاره از مشکلات است.

گزینه «۲»: «حرف» مجازاً سخن و «تلخ شدن چیزی در کام» کنایه از «از رونق انداختن چیزی» است.

گزینه «۳»: استعاره مصرحه ندارد ولی کنایه دیده می‌شود، در عبارت: پرده برداشتن.

گزینه «۴»: «صنم» استعاره مصرحه از معشوق است و در مصرع نخست تشبیه مرجع دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۶- گزینه «۱»

(مهمر مشهوریان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «آزرده کردن جگر» کنایه از ناراحت کردن

گزینه «۳»: «صفرا به سر آمدن» کنایه از خشمگین شدن

گزینه «۴»: «در رحمت گشودن» کنایه از اعطای رحمت به بندگان

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۷- گزینه «۳»

(رفضا رنبری)

گزینه «۳»: مصرع اول به «گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع)» و مصرع دوم به «عبور حضرت موسی (ع) از رود نیل» اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس تام: سهم (اول): ترس و هراس / سهم (دوم): تیر و پیکان / تشبیه: تیر بلا - سهم سعادت (اضافه تشبیهی)

گزینه «۲»: «چو برگرفت ز عارض دو زلف (مشبه)، مه گرفته که شب‌های تار بگشاید (مشبه‌به) = فقط یک تشبیه مرکب وجود دارد.

گزینه «۴»: دیده خواجو در اشک ریختن، از ابر بهاری سبقت گرفته است. (تشبیه تفضیل) / بیت فاقد آرایه تضمین است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بدیع)

۳۸- گزینه «۴»

(رفضا رنبری)

گزینه «۴»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن (همسان دولختی)

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مستفععلن مستفععلن مستفععلن (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (همسان تک‌پایه‌ای)

گزینه «۳»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن (همسان تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

هر وزن متناوبی دوری نیست در واقع اوزان دوری، اوزان دولختی یا متناوبی هستند که مکث در میان دو نیم‌مصرع دارند. همان‌طور که مشخص است در مصرع «۲» مکث وجود ندارد، پس وزن آن دوری نیست.

وزن‌ها به ترتیب گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفاعیلن فاعولن مفاعیلن فاعولن

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

گزینه «۳»: فاعلاتن فععلن فاعلاتن فععلن

گزینه «۴»: مفتعلن فع مفتعلن فع

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)

در بیت صورت سؤال عاشق رضایت معشوق را به زندگی خویش ترجیح می‌دهد و حتی اگر اراده معشوق بر قتل او باشد، آن را می‌پذیرد. در بیت گزینه «۴» هم سعدی به قتل خود به دست دوست راضی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر می‌گوید آن دشمنی که با تیر کافران در جنگ نمرد، با کرشمه ابروی معشوق جان به جان آفرین تسلیم کرد.

گزینه «۲»: شاعر می‌گوید من در کوی دوست خواهم مرد و اگر خواستید در رستخیز از خاکم دوباره مرا زنده کنید، در کوی دوست به دنبال خاک من بگردید.

گزینه «۳»: شاعر اختیار کشتن یا پروردن خود را به معشوق می‌دهد و برای خود هیچ اختیاری قائل نیست. این بیت هم می‌تواند هم‌مفهوم بیت صورت سؤال باشد، اما قرابت معنایی بیت گزینه «۴» بیشتر است، چون از «پروردن» صحبت نمی‌کند و فقط «کشتن» را مطرح می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- گزینه «۳»

(سیر عیفری)

مجموعه آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی با عنوان «گنجینه نشاط» باقی است. قلب مادر: ترجمه منظوم ایرج میرزا از شعری غربی دقت کنید که صورت سؤال از شما نخواست است آثار مورد نظر «به ترتیب» ذکر شده باشند.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خداوندنامه: منظوم / شمس الدین و قمر: منثور

گزینه «۲»: شمس و طغرا: منثور / گلشن صبا: منظوم

گزینه «۴»: داستان باستان: منثور / سه تابلوی مریم: منظوم

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷ تا ۱۹)

۴۲- گزینه «۱»

(مفسن اصفری)

الف) تضمین: شاعر (عبدالرحمان جامی) مصراع دوم را از حافظ شیرازی تضمین کرده است.

تشبیه: چون حافظ

د) تضمین: شهریار (شاعر معاصر) مصراع دوم را از خواجه حافظ شیرازی تضمین کرده است.

تشبیه: شهریاریم و گدای در آن خواجه

بیت «ب» دارای تشبیه است و تضمین ندارد.

ابیات «ج» و «ه» دارای تضمین است و تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع)

۴۳- گزینه «۱»

(سیر عیفری)

الف) استعاره: پیرهن گل (تشخیص) / تشبیهات: زلیخای صبا و یوسف گل (سعدی به زیبایی باد صبا را به زلیخایی تشبیه کرده که پیراهن گل را پاره می‌کند). / تلمیح: اشاره غیرمستقیم به داستان مشهور یوسف و زلیخا

ب) استعاره: لب چشمه (تشخیص) / تشبیه مضمیر: ادعای همانندی لب‌های یار و چشمه حیات (معنای بیت: اگر خضر لب‌های تو را می‌دید، می‌گفت که این لب، لب چشمه حیات است. در ادبیات ما «لب» پدیده‌ای جان‌بخش و مروج است و از این رو آن را به آب و چشمه مانند می‌کنند). / تلمیح: یادآور حکایت خضر و آب حیات

ج) بیت، فاقد تشبیه است. / استعاره: ساقی (در کنکوره‌های اخیر این واژه استعاره گرفته می‌شود. شاید استعاره از «واسطه فیض الهی») / تلمیح: اشاره به «آلست بر یکم ...»

د) بیت، فاقد استعاره است. / تشبیه: شاید تشبیه دانستن رابطه بین واژه «رخ» و «نور» سخت‌گیرانه باشد، ولی واضحاً بین «زلف» و «شب» رابطه شباهت مشهود است. این تشبیه، از نوع مضمیر یا پنهان است و اغلب بین یک پدیده مربوط به معشوق و یک پدیده طبیعی اتفاق می‌افتد. مثل «قد و سرو» یا «چشم و نرگس» و یا «ماه و چهره». / تلمیح: یادآور دیدار خداوند و موسی در کوه طور

ه) بیت، فاقد تلمیح است. / تشبیه: خم‌خانه عشق (خم‌خانه: می‌کده) / تشخیص و استعاره: در و دیوار خراب (مست) هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع)

۴۴- گزینه «۴»

(سیر عیفری)

بیت نخست به شباهت ظاهری چشم یار و گل نرگس اشاره دارد و در مصراع دوم از مروج بودن لب او سخن می‌گوید. لبی که در جان‌بخشی و روح‌نوازی هم‌چون کوثر است. (کوثر، نام چشمه‌ای است در بهشت، ولی بیت مذکور در گزینه «۴» حالت مستی چشم و قرمزی شراب را توصیف می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای خضر نبی و آب حیوان / جناس: «گر» و «تر» / تکرار: «بی تو»

گزینه «۲»: بیت اول فاقد هجای کشیده است.

گزینه «۳»: واژگان قافیه: «تر، کوثر و تر» هستند و حروف اصلی این‌ها «ر» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، ترکیبی)

۴۵- گزینه «۲»

(سیر عیفری)

فاقد مجاز است. / تشبیه: چون گل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس تام: «آدم» یک بار به معنای انسان و یک بار هم به معنای حضرت آدم آمده است. / تلمیح: ماجرای حضرت آدم

گزینه «۳»: تشخیص: فانی‌شدن شبنم / تضاد: آفتاب و شبنم

گزینه «۴»: تشبیه: چو گندم / تلمیح: ماجرای آدم

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع)

۴۶- گزینه «۱»

(انعام ممیری)

اوزان همسان: تکرار یکنواخت یک پایه آوایی است و اوزان همسان دولختی که از تکرار متناوب دو پایه یا رکن حاصل می‌شود.

اوزان ناهمسان: در این گونه، وزن‌ها غیر تکراری و ناهمگون‌اند.

بیت «د»: وزن ناهمسان دارد زیرا پایه‌های آوایی ناهمگون‌اند.

پایه‌های آوایی	هر چن د	حُسن راخْ	طَرَرْ چش م	پا ک نیست
	پن هان ز	آ بْ آ ی	نِ کُن آن چْ	مال را
وزن	مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعِلن
نشانه‌های هجایی	U --	U - U -	U -- U	- U -

تشریح گزینه‌های دیگر:

بیت «الف»: تکرار یکنواخت یک پایه آوایی (فاعلاتن) است که در پایه آوایی چهارم، یک هجا کم شده است.

پایه‌های	دو ر با ید	بو د ا ز ا ن	کا ر بَر دَر	گا هِ عِشَق
آوایی	کان چ این جا	دَر د با شُد	هَس ت دی گَر	جا د وا
وزن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن
نشانه‌های	U - -	U - -	U - -	U - -
هجایی				

بیت «ب»: تکرار یکنواخت یک پایه آوایی (مستفعلن) است.

پایه‌های	بَن د گَر زِ هِج	رَت چو ن شُدَم	سَر گِشَت چُن	گَر دَو ن شُدَم
آوایی	و ز نا و کَت	یُر خُون شُدَم	ا ز مَن چَ را	رَد جِیدِ اِی
وزن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن
نشانه‌های	U - -	U - -	U - -	U - -
هجایی				

بیت «ج»: وزن همسان دولختی است که از تکرار متناوب دو پایه (مفعول مفاعیلن) حاصل شده است.

پایه‌های	دو دِ یِ سَت	مَد گَر خَطَطَت	گُل دَ بَر گ	دَ ران پِید ا
آوایی	آب رِ یِ سَت	مَد گَر زَلَقَت	خُر شِید	دَ رو پَن هان
وزن	مفعول	مفاعیلن	مفعول	مفاعیلن
نشانه‌های	U - -	U - -	U - -	U - -
هجایی				

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۷- گزینه «۴»

گزینه «۴»: «فاعِلن مفاعیلن فاعِلن مفاعیلن» یا «فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن»

هم	چ	آ	س	یا	بَر	مَن
-	U	-	U	-	-	-
فاعِلن			مفاعیلن			

نیست	یک	د	ما	را	می
-	U	-	U	-	-
فاعِلن			مفاعیلن		

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه «۳»

تقطیع این بیت: ای / شا / ه / ا د / ا د / قُد / سی / ک / ک / شَد / اَیْن / ا د / ا ن / ا / ق ا /
بَت // وی / مَر / ا غ / ا ب / هِش / ا تی / ک / د / هَد / ا د / ا ن / ا و / ا آ / بَت
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۴۹- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

مفاهیم ذکرشده در مقابل ابیات «الف و د» صحیح هستند.

مفهوم ابیات دیگر:

ب) درد هجران و دوری؛ شاعر می‌گوید از هنگامی که معشوق از من جدا شد، کسی نمی‌داند از چشمانم چها رفته است، یعنی اشک فراوان ریخته‌ام.
ج) در این بیت عاشق معشوق را تهدید به ترک عاشقی و دل‌کندن از عشق او می‌کند.
ه) مفهوم این بیت «جلب عنایت پیران طریقت و همت جستن از آنان» است، نه اهمیت سحرخیزی. منظور از پیران سحرخیز کسانی‌اند که در عرفان و عشق به مرتبه‌ای والا رسیده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۲۴ و ۲۶ تا ۲۸)

۵۰- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

در بیت گزینه «۳» شاعر نظم و شعر خود را مانند زر عزیز می‌داند و پذیرش نیک‌بختان را کیمیای آن می‌داند که به نظم او ارزش و اعتبار می‌بخشد، ولی مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها «کمال‌بخشی عشق» است.
بیت صورت سؤال به مفاهیمی مثل کمال‌بخشی عشق و دست‌شستن از جان در راه عشق اشاره دارد که این مفاهیم هر دو در بیت گزینه «۴» هم دیده می‌شوند و مفهوم «کمال‌بخشی عشق» در گزینه‌های «۱ و ۲» دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۵)

علوم و فنون ادبی (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

تحولی که «سنایی و انوری» در غزل ایجاد کردند باعث شد در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۵۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۹۲، با تغییر)

«کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد» از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است. در سبک عراقی قرن‌های پنجم و ششم لغات مهجور فارسی کم‌کم از میان می‌روند. ضمناً در گزینه «۳» گفته شده است «غالب» لغات کهنه و مهجور بوده‌اند که این امر حتی در مورد سبک خراسانی هم صادق نیست؛ چنانچه مثلاً غالب لغات شاهنامه امروز هم مهجور نیستند و تنها بخشی از لغات آن امروزه کاربرد ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۴)

۵۳- گزینه «۳»

(امیرحسین اشتری)

تکرار فعل یا اسم در متن صورت سؤال دیده نمی‌شود. ضمناً این ویژگی مربوط به نثر دوره سامانی است و در دوره‌های بعدی جزو ویژگی‌های اصلی سبک‌های نثر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این مورد به‌وضوح در متن مشهود است، کاربرد «و» ربط در میان جمله‌ها آنها را به هم متصل کرده است و جمله‌هایی طولانی شکل داده است.
گزینه «۲»: کاربرد قید بعد از فعل جمله (گفت‌وگوی بخواست از حد گذشته)، کاربرد فعل ماضی استمراری به شکل تاریخی (گفتی: می‌گفت/ جواب دادی: جواب می‌داد) و... نمونه‌های کاربرد دستور تاریخی هستند.

گزینه «۴»: در متن اطناب وجود دارد و جملات نسبتاً طولانی‌اند. اطناب از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی و البته نثر قرن‌های پنجم و ششم است (که مثلاً در قالب ویژگی «آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان» در کتاب درسی به آن اشاره شده است). ضمناً استناد به مثل عربی هم از ویژگی‌های دیگری است که می‌تواند ربط متن با سبک تاریخ بیهقی را روشن کند. تاریخ بیهقی در کتاب درسی هم ذیل دوره غزنوی و سلجوقی و هم ذیل نثر قرن‌های پنجم و ششم، جزو آثار معروف ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۵۴- گزینه «۲»

جناس تام: شام (شب) و شام (شهر شام) / جناس ناقص: «قافله» و «نافله» و هم‌چنین «هر» و «در»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «چنگ» به معنای ساز و «چنگ» به معنای دست

گزینه «۳»: فاقد جناس تام و دارای جناس ناقص در «بیشه» و «ریشه»
گزینه «۴»: فاقد جناس ناقص و دارای جناس تام در «تنگ» به معنای باریک و کوچک و «تنگ» به معنای بار

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۵- گزینه «۴»

«غبار» تکرار ندارد و معنای استعاری «غبار» با معنای حقیقی آن، جناس تام ساخته است. «غبار» اول به معنای گرد و «غبار» دوم به معنای غم و اندوه است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۶- گزینه «۲»

این بیت دارای جناس ناهمسان حرکتی (بستان: باغ و پستان: بگیر) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

شانه: ۱. آلتی برای شانه کردن مو ۲. کتف و دوش

گزینه «۳»:

سیم: ۱. نقره ۲. استعاره از بینی

گزینه «۴»:

خویش‌های قافیه: ۱. فامیل و آشنا ۲. خود

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع)

۵۷- گزینه «۳»

(رضا، تعبیری)

همان‌طور که در تعریف کتاب درسی آمده، تلمیح در لغت به معنی اشاره کردن با گوشه چشم است و در اصطلاح ادبی، آن است که سخنور در کلام خویش، به داستان، آیه، حدیث و مثل اشاره کند. تلمیح، گنجاندن یک مفهوم بلند در سخنی کوتاه است که معانی بسیار را در کمترین واژه‌ها جای می‌دهد و این ایجاز از جهت هنری بسیار مهم و قابل توجه است.

بررسی گزینه «۳»: جناس: ساحری - سامری (ناقص اختلافی) / تلمیح: اشاره به داستان سامری در دوران حضرت موسی (ع) / تشبیه: شاعر چشمان معشوق را در سحر و جادوگری به سامری تشبیه و از آن برتر می‌داند. (تشبیه تفضیل یا مرجح)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس: «کیش» در مصراع اول به معنای تیردان و در مصراع دوم به معنای دین و آیین آمده است. (جناس تام) / تشبیه: کیش درون - ناوک آه (اضافه تشبیهی) / تلمیح: ندارد (رد گزینه)

گزینه «۲»: جناس: «تُرک» - «تُرک» (جناس ناقص حرکتی) / تشبیه: جامه صبر (اضافه تشبیهی) / تلمیح: ندارد (رد گزینه)

گزینه «۴»: تشبیه: گل رویت (اضافه تشبیهی) / جناس: گرد - گرد (جناس ناقص حرکتی) / بیت، فاقد تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع)

۵۸- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

در مصراع اول نقش دستوری ردیف «نهاد» است و در مصراع دوم «متمم».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «مسند» است.

گزینه «۲»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «صفت» است.

گزینه «۴»: در هر دو مصراع نقش دستوری ردیف‌ها «قید» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۵۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، شاعر با شکایت و انتقاد اجتماعی و طنز نیش‌دار به بیان دردهای جامعه می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری این دوره است.

ولی در گزینه «۳» شاعر به مدح و تعریف معشوق زمینی می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۸۵)

۶۰- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

ابیات «الف» و «د» هر دو به فنای در راه عشق و بی‌ارزش بودن داشته‌های عاشق در برابر معشوق اشاره دارند. بیت «الف» حتی فراتر از این، به بی‌اهمیتی جان در برابر معشوق می‌پردازد و با غلو اظهار می‌دارد که اگر چیزی فراتر از جان بود، آن را هم فدای راه عشق می‌کردم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(آزیتا بیدری)

الف) هر چهار مورد در مورد بیدارگران نخستین درست است.

ب) گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» صحیح‌اند.

ج) نسل اول روشنفکران (منورالفکران غرب‌گرا)

د) غرب متجدد زمانی با جهان اسلام روبه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان

اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۰)

۶۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور قارچ از کشور ۹۵)

- هنگامی که دولتمردان قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان به‌سوی قراردادهای استعماری قدم برداشتند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.

- حرکت رقابت‌آمیز عالمان در دوران قاجار، حرکت اصلاحی بود؛ یعنی تلاش می‌کردند تا برخی از رفتارهای پادشاه قاجار را اصلاح نمایند. جنبش تنباکو نمونه‌ای از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی است. تجربه موفق جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به‌سوی اصلاح ساختار برد و این مسئله به جنبش عدالتخانه منجر شد.

- با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، منورالفکران غرب‌گرا به آن پیوستند و در تحصنی که در سفارتخانه انگلستان رخ داد، نام مشروطه را برای آن برگزیدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۶۳- گزینه «۲»

(پواد پللیان)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست (عبارت برعکس بیان شده است)

گزینه «۳»: نادرست (انقلاب اسلامی بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب یک قطب‌بندی فرهنگی به‌وجود آورد) - درست

گزینه «۴»: نادرست (انقلاب اسلامی از همان آغاز و نه مدتی پس از پیدایش جهت‌گیری‌های خود را اعلام کرد) - نادرست (عبارت برعکس بیان شده است).

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۶۴- گزینه «۳»

(مهم‌موری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود اما پس از مرگ او، انورسادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله، موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد.

ج) از نظر دولتمردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل اینکه با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت، نمی‌توانست تداوم یابد و دیر یا زود، بار دیگر، دست نیاز به‌سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

د) موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش، باطل بودن نظریه «پایان تاریخ» را نشان داد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۸، ۱۲۹ و ۱۳۴)

۶۵- گزینه «۴»

(سیدآرش مهرتضایی‌فر)

تشریح عبارت:

الف) نادرست (در رویکرد نسل دوم روشنفکران مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به‌وجود آورده بود) - درست
ب) هر دو درست

ج) درست - نادرست (در جهان امروز بیداری اسلامی از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است)

د) درست - نادرست (گروه‌های مارکسیستی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند)

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۰ و ۱۳۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه «۳»

(پواد پللیان)

تشریح موارد نادرست:

د) عبارت مذکور مربوط به بُعد تاریخی هویت جامعه است نه بعد جغرافیایی.

ه) گسترده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان جهان غرب معلول حیات معنوی جهان اسلام است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۳)

روانشناسی

۷۱- گزینه «۴»

(مهمبرفران فرهادی)

- تفاوت انسان و حیوان به عنوان دو موجود زنده، این است که انسان برخلاف حیوان، صرفاً براساس غریزه قدم بر نمی‌دارد، بلکه در کنار خواسته‌ها آن چه که رفتار او را کنترل می‌کند، نگرش است؛ یعنی هم تحت تأثیر عوامل زیستی و هم تحت تأثیر عوامل نگرشی است.

تفاوت عوامل مؤثر بر رفتار انسان و حیوان	شباهت عوامل مؤثر بر رفتار انسان و حیوان
- حیوان برخلاف انسان فقط براساس غریزه قدم برمی‌دارد. - حیوان برخلاف انسان تحت تأثیر عوامل نگرشی نیست.	- هر دو در پاسخ به نیازهای زیستی، عوامل انگیزشی مشترکی دارند. - انسان همانند حیوان تحت تأثیر عوامل زیستی است.

- چون فاطمه با پشتکار بالا و حسین با تلاش اندک، مطالعه می‌کنند، به تفاوت شدت انگیزه اشاره شده است.
- عوامل شکل‌دهنده نگرش، متنوع هستند و تحت تأثیر نظام شناختی فرد، باورها و ارزش‌های او قرار دارد.
نکته: عوامل نگرشی شکل‌دهنده به رفتار انسان، تحت تأثیر عوامل فرازیستی است نه عوامل زیستی.
- ماندگاری و تداوم رفتارهایی که بر اساس انگیزه درونی است، بیشتر است. تلاش مریم تحت تأثیر جملات تحسین‌آمیز معلم بیشتر می‌شود، پس عامل برانگیزاننده، جملات تحسین‌آمیز معلم است که یک عامل بیرونی است و با تداوم کمتری همراه است.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۴)

۷۲- گزینه «۱»

(مهمبرفران فرهادی)

گزینه «۱»: درست است؛ رد شدن در مصاحبه به عدم تمرکز نسبت داده شده است و عدم تمرکز همیشه اتفاق نمی‌افتد. ما گاهی تمرکز داریم و گاهی تمرکزمان کم است، پس ناپایدار است و از طرفی دیگر مربوط به خود ماست، پس درونی است - درست است؛ وقتی که فالتکون‌ها به قطب جنوب رسیدند، بعد از مدت کوتاهی همه مواد غذایی و امکانات لازم را از دست داده بودند و حتی غذای کافی برای زنده ماندن نداشتند، اما چیزی که آن‌ها را زنده نگه داشت، این باور بود که بالاخره نجات می‌یابند، این اثر نیروبخشی باورهای مثبت و سازنده را نشان می‌دهد.

گزینه «۲»: نادرست است؛ نسبت دادن شکست به عوامل غیرقابل کنترل، موجب دلسردی ما می‌شود و در نتیجه انگیزه کمی برای جبران آن خواهیم داشت - درست است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ نسبت دادن شکست به عوامل پایدار باعث یأس و دلسردی فرد برای شرکت در مسابقات بعدی می‌شود - درست است.

گزینه «۴»: درست است؛ قرعه‌کشی یک حالت تصادفی است و حالت ثابت نداشته و در اختیار ما نیست، پس یک عامل بیرونی، ناپایدار و غیرقابل کنترل است و اشتباهات داوری هم عاملی بیرونی، ناپایدار و غیرقابل کنترل است - نادرست است؛ باور به دو شکل مثبت (باورهای مثبت و سازنده) و منفی (باورهای منفی و غلط) بر رفتار اثر می‌گذارد.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۷۴ و ۱۷۵)

۶۷- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

مؤلفه‌های مذکور به ترتیب مربوط به ابعاد «نظام حقوقی خانواده»، «تشکیل خانواده» و «اقتصاد، معیشت، امور رفاهی و مسکن» هستند.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۸)

۶۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- نظام فرهنگی، عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند.
در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و ... باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد.

- مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌توانند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند. جایی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از قانون نیز با رضایت و میل همراه باشد، اقتدار و قدرت هم مشروعیت حقیقی دارد و هم مقبولیت.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۸)

۶۹- گزینه «۴»

(مهمبرفران یعقوبی)

شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
تعدد حاکمان	فرد	تیرانی (استبدادی)
فرد	موناشرشی	الگاریشی
اکثریت	پولیتهی (جمهوری)	دموکراسی

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

۷۰- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

اگر سرمایه‌های نفتی به‌درستی استفاده نشود، می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن به قیمت و درآمد نفتی وابسته است. چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است؛ دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات‌ها پرداخت می‌شود، به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

تورم، بیکاری، وابستگی به نفت، توزیع نابرابر امکانات، تجمل‌گرایی و غلبه فرهنگ مصرفی از معضلاتی است که اقتصاد ما با آن دست به گریبان است.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۷۳- گزینه «۳»

(هانا اهمرزاده)

- حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود؛ در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زود گذر و عواملی همچون خستگی قرار نمی‌گیرد.
- شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگی دارند.
- نگرش‌ها پس از شکل‌گیری از ثبات بیشتری برخوردار شده و تابع اصل هماهنگی شناختی هستند؛ یعنی در برابر تغییر مقاومت می‌کنند البته نگرش‌ها در دوران تحصیل دانشگاهی نسبت به دوره کودکی امکان بیشترین تغییر را پیدا می‌کنند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۲)

۷۴- گزینه «۲»

(مهمرب میببی)

ادراک کارایی: زمانی است که انتظار داشته باشیم که کارایی لازم را داریم و می‌توانیم از پس کاری بر بیاییم؛ یعنی دانش و مهارت لازم در انجام دادن آن کار را در خود بیابیم. گزینه «۲» مصداق درستی برای این مفهوم نیست، چرا که در این موقعیت ادراک کنترل کاذبی شکل گرفته است و مانع بروز رفتار (تلاش پارسا) شده است.

ادراک کنترل: ما همواره دوست داریم همه چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام دادن رفتارهای گوناگون سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم. گزینه «۱» مصداق درست این مفهوم است.

ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی با شواهد محیطی، هماهنگی لازم را داشته باشد، زیرا در صورت ناهماهنگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که مانع بروز رفتار است. گزینه‌های «۳» و «۴» مصادیق مناسبی برای این مفهوم هستند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۲ و ۱۷۴)

۷۵- گزینه «۴»

(مهمرب میببی)

عبارت موجود در گزینه «۱»: درست است؛ مهشید می‌داند نتیجه به دست آمده ارتباطی با تلاشش ندارد؛ بنابراین دچار درماندگی آموخته‌شده می‌شود. عبارت موجود در گزینه «۲»: درست است؛ نتیجه اسناد مهشید، تلاش و کوشش بیشتر برای کسب نتیجه بهتر نیست. چرا که اسناد او ثابت و غیرقابل کنترل است.

عبارت موجود در گزینه «۳»: درست است؛ اسناد مهشید درونی، ثابت و غیرقابل کنترل است.

عبارت موجود در گزینه «۴»: نادرست است؛ در درماندگی آموخته‌شده، فرد بین تلاش و نتیجه آن رابطه‌ای نمی‌بیند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۸۰)

۷۶- گزینه «۴»

(مهمرب میببی)

عبارت «الف»: اگر از شما بخواهند سبک زندگی خود را توصیف کنید، چه خواهید گفت؟ آیا سبک زندگی شما عبارت است از توضیح درباره ساعت‌های خواب و بیداری، نوع فعالیت و تغذیه شما؟ ممکن است از شما بپرسند، معمولاً صبح چه ساعتی از خواب بیدار می‌شوید؟ صبحانه چه می‌خورید؟ از همه مهمتر چه میزان از ساعات شبانه‌روز را به اندیشیدن اختصاص می‌دهید؟

عبارت «ب»: همه افراد نیاز به رژیم‌های غذایی خاص سن و جنس خودشان را دارند و به تناسب رشد، نوع رژیم غذایی افراد تغییر می‌کند.

عبارت «ج»: هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود، ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند.

عبارت «د»: تپش قلب مربوط به علامت جسمانی، فراموشی مربوط به علامت شناختی، پرخاشگری مربوط به علامت رفتاری و ناامیدی مربوط به علامت هیجانی فشار روانی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۶ و ۱۹۷)

۷۷- گزینه «۲»

(مهمرب میببی)

- اینکه استرس مزمن باعث می‌شود افراد دچار زخم معده شوند، اشاره به نقش متغیر روان‌شناختی به عنوان عامل ایجاد بیماری جسمانی دارد. (رد گزینه ۱)

- اینکه بعضی از بیماران پس از سکتۀ مغزی، دچار افسردگی می‌شوند، مربوط به متغیر روان‌شناختی در نقش پیامد بیماری‌های جسمانی است. (رد گزینه ۳)

- فردی که رژیم غذایی متعادل دارد، به طور منظم ورزش می‌کند، و از سلامت روانی برخوردار است، شیوۀ زندگی کاملاً سالم دارد. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ و ۱۹۱)

۷۸- گزینه «۴»

(همیرضا توکلی)

موقعیت اول: دریافت راهنمایی از مشاور اقتصادی به جهت کاهش فشار روانی، به راه مشورت و راهنمایی گرفتن اشاره دارد.

موقعیت دوم: روشی که سارا به کار برده، جزء روش‌های اکتشافی حل مسئله است (روش خرد کردن).

موقعیت سوم: میلاد با استفاده از حس شوخ‌طبعی و طنز، سعی می‌کند تا به فشار روانی توجه نکند.

موقعیت چهارم: وی از تجربه گذشته یا اثر انتقال استفاده کرده که در واقع مربوط به استفاده از مهارت حل مسئله است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۰)

۷۹- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

وضعیتی که مهسا در آن قرار دارد، «منفعل‌بودن» است. وی در این مقابله ناکارآمد، دست از فعالیت بر می‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند.

گزینه «۱» به در انتظار معجزه بودن، گزینه «۳» به انجام دادن رفتارهای تکانشی و گزینه «۴» به استفاده از داروهای شیمیایی و دخانیات اشاره دارد؛ که هیچ کدام با موقعیت ذکر شده ارتباطی ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۲ و ۲۰۳)

۸۰- گزینه «۴»

(هانا اهمرزاده)

یکی از راه‌های تأثیر مذهب بر سلامتی، غیرمستقیم است؛ یعنی اعتقادات مذهبی باعث می‌شوند افراد سبک زندگی سالم‌تری در پیش بگیرند و در گزینه «۴» به تأثیر سبک زندگی (انجام ورزش روزانه، تغذیه سالم و...) بر سلامتی افراد اشاره دارد که بیانگر تأثیر مذهب بر سلامت از راه غیرمستقیم است.

گزینه «۱»: درست می‌باشد و فردی را نشان می‌دهد که به واسطۀ مذهب از رفتارهای پرخطر دوری می‌کند.

گزینه‌های «۲» و «۳»: درست هستند و به این اشاره دارند که مذهب و باورهای دینی موجب کاهش فشار روانی می‌شوند (گزینه ۲) و توصیه‌های دینی مثل عبادت باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شوند (گزینه ۳).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه ۲»

(مصطفی قدیمی فرد)

«لَمْ يَفْرَقُوا» (لم + مضارع: ماضی ساده یا نقلی منفی): جدایی نیفکنده‌اند (رد گزینه ۱) / «بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ»: میان هیچ‌یک از آنان (رد گزینه ۳) / «أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ»: به آن‌ها عطا خواهد کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَجُورَهُمْ»: مزد هایشان، پاداش هایشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

نکته مهم درسی:

غالباً وقتی قبل از کلمه «أحد» فعل منفی می‌آید، «أحد» به صورت «هیچ کسی» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۲»

(ابوطالب درانی)

«لَيْتَرَكَ»: باید رها سازد (رد گزینه ۱) / «خِصَالُهُ الْقَبِيحَةُ»: خصلت‌های زشتش / «لَيْكِي لَا يَضِيعُ وَقْتُهُ»: برای اینکه وقتش تباه نشود («وقت» فاعل است). (رد سایر گزینه‌ها) / «بَيْنَ الْجَهْلَانِ»: بین جاهلان (نادانان) (رد گزینه ۴) / «لَا تُحْتَقَرُ نَفْسُهُ»: نفسش خوار نگردد (رد سایر گزینه‌ها) / «بَيْنَ الْأَصْفِيَاءِ»: میان برگزیدگان

نکته مهم درسی:

نوع «لام» در فعل «لَيْتَرَكَ» امر غایب است. دقت کنید حرکت ساکن در پایان فعل، به این دلیل که به اسم «ال» دار وصل شده است، برای راحتی تلفظ، به کسره تبدیل شده است.

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«کیف یُمكن»: چگونه امکان دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَنْ تُصْبِحَ»: که بشود (رد گزینه ۳) / «كَانَتْ قَدْ أُصِيبَتْ»: دچار شده بود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مُنْذُ»: از، از زمان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «طُفُولَتُهَا»: کودکی (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۴»

(علی مفسن زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لَيْتَعْلَمَ»: برای اینکه یاد بگیریم (با توجه به اینکه آخر فعل مضارع در ترکیب «لِ + مضارع» منصوب شده است، حرف «لِ» معنی «تا، برای اینکه» می‌دهد).

گزینه ۲: «لَا يَنْصُرُ»: نباید کمک کند / کمک نکند (ترکیب «لا + مضارع مجزوم» معنای نهی دارد).

گزینه ۳: «الْمُحَاضِرَاتِ الَّتِي كُنْتَ أَلْقَاهَا»: سخنرانی‌هایی که می‌کردم (ساختار «کان + فعل مضارع» به شکل ماضی استمراری ترجمه می‌شود).

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۳»

(افشین کریمیان فرد)

«هنگامی که پدرم ... دید»: لَمَّا (عندما) شاهد اُبی (والدی) (رد سایر گزینه‌ها) / «دوست قدیمی‌اش»: صَدِيقُهُ الْقَدِيمُ (درد گزینه‌های ۱ و ۴) / «گفت»: قَالَ / «فقر شده است»: أَصْبَحَ فَقِيرًا (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هیچ ثروتی ندارد»: لَا ثَرَوَةً لَهُ (ضمیر «ه» در «له» به اسم مذكر (صديق) برمی‌گردد). (رد گزینه ۱) همچنین در گزینه‌های «۲ و ۴»، «و هو» اضافی است.

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۳»

(همیدرضا قائن امینی - اصفهان)

در این گزینه، همانند آیه شریفه در صورت سؤال، به این نکته اشاره شده است که خداوند توبه را از بندگان می‌پذیرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مفهوم بیت: خداوند، دانای پنهان‌ها و یاری‌رسان ناتوانان است. گزینه ۲: بیت به شکستن توبه و اثر نداشتن آن توبه در رفتارهای انسان اشاره دارد.

گزینه ۴: مفهوم بیت: از انسان خطا سر می‌زند و انسان جایز الخطا است. (مفهوم)

۸۷- گزینه ۱»

(سید مامرعلی مرتضوی)

«الشَّائِمُ» اسم فاعل بر وزن «فَاعِل» است، پس با حرکت کسره زیر حرف «ت» صحیح است.

(ضبط حرکات)

۸۸- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

فعل «لَا تَبَاسُ» می‌تواند نفی یا نهی ترجمه شود:

ترجمه نفی: (او) از تلاش ناامید نمی‌شود حتی اگر شرایط دشوار باشد.

ترجمه نهی: از تلاش ناامید نشو حتی اگر شرایط دشوار باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لَا يَسْتَمِعُ»: فعل نفی است.

ترجمه: دل اندوهگین می‌شود وقتی انسان به نصیحت گوش نمی‌دهد.

گزینه ۳: «لَا يَعْلَمُ»: فعل نفی است.

ترجمه: همانا نادان زبان درو می‌کند، چون پیامد کارهایش را نمی‌داند.

گزینه ۴: حذف نون در فعل «لَا تَرْسُلُوا» نشانه نهی است، زیرا در فعل نفی، «نون» حذف نمی‌شود.

(قواعد فعل)

۸۹- گزینه ۲»

(همیدرضا قائن امینی - اصفهان)

در گزینه ۲ خبر «كَانَ»، «عُقْلَاء» و از نوع اسم است، در حالی که در سایر گزینه‌ها خبر «كَانَ» از نوع جمله فعلیه است:

«سَمِعُوا، قَدْ نَظَّفُوا، يُسَاعِدُ»

نکات مهم درسی:

خبر افعال ناقصه، کلمه یا کلماتی است که معنای اسم افعال ناقصه را کامل می‌کند. خبر معمولاً به صورت یک اسم، یک فعل یا یک جار و مجرور ظاهر می‌شود.

دقت کنید ممکن است میان اسم افعال ناقصه و خبرشان فاصله بیفتد.

(انواع هملات)

۹۰- گزینه «۳»

وقتی افعال ناقصه (كانَ، صارَ، ليسَ و أَصْبَحَ) بر سر جمله اسمیه می آیند، خبر را منصوب می کنند، بنابراین در گزینه «۳»، «قادران» به عنوان خبر «كانَ»، باید منصوب شود و شکل صحیح آن «قادرین» است.
(انواع جملات)

عربی، زبان قرآن (۳)

۹۱- گزینه «۲»

«هل»: آیا (رد گزینه «۳») / «يظنُّ»: گمان می کند (رد گزینه های «۳» و «۴») / «بعض النَّاسِ»: برخی مردم (رد گزینه «۱») / «قد خُلِقُوا»: (فعل ماضی مجهول) آفریده شده اند (رد گزینه «۴») / «من الذَّهَبِ»: از طلا / «إنَّ»: قطعاً، همانا / «النَّاسِ»: مردم (رد گزینه های «۱» و «۳»؛ «همگی» و «همه» اضافی است.) / «لَأُمُّ و لَأَبٌ»: از یک مادر و پدر هستند (رد گزینه «۴») (ترجمه، بر اساس امتحان نهایی شهریور ۱۴۰۱)

۹۲- گزینه «۴»

«لا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ»: قلب ها (دل ها) را نمیرانید (رد گزینه «۲») / «بَكْرَةَ» الطعام و الشراب»: با زیادی غذا (خوراک) و نوشیدنی (رد گزینه های «۱» و «۲») / «فَلْيَأْنِ الْقَلْبُ يَمُوتَ»: پس قطعاً (زیرا) دل (قلب) می میرد (رد گزینه های «۲» و «۳») / «كَالزَّرْعِ»: همچون کِشت (رد سایر گزینه ها) / «إذا»: هرگاه، وقتی (رد گزینه «۳») / «كثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ»: آب بر آن زیاد شود (ترجمه)

۹۳- گزینه «۳»

«اللحظات الصعبة لحياتي»: لحظات دشوار زندگیم (رد گزینه های «۱» و «۴») / «خالصاً»: خالصانه (رد گزینه «۴») / «رَبِّي العظيم»: پروردگار بزرگم (رد گزینه «۲») / «ليت ... لم يُحْمَلْنِي» (ليت + ماضی ← ماضی استمراری یا ماضی بعید؛ دقت کنید «لم يُحْمَلْنِي» معنای ماضی دارد، چون «لم» بر سرش آمده است؛ کاش بر من تحمیل نمی کرد، کاش بر من تحمیل نکرده بود (رد گزینه «۲») / «لا طاقة لي» (لای نفی جنس): هیچ توانی ندارم (رد گزینه های «۱» و «۴») (ترجمه)

۹۴- گزینه «۱»

تشریح سایر گزینه ها:
گزینه «۲»: «أفواه»: دهان ها / «يَكْتُمُونَ»: پنهان می کنند
گزینه «۳»: «يَعْلَمُونَ»: بدانند (ليت + مضارع ← مضارع التزامی)
گزینه «۴»: «لا تجتمع»: نباید جمع شود (با توجه به علامت جزم در آخر فعل، معنای نهی دارد) / «أبدأ» به معنی «هرگز، هیچ گاه» هم ترجمه نشده است.
(ترجمه)

۹۵- گزینه «۱»

«تكاليفي كه»: الواجبات الَّتِي (رد گزینه های «۲» و «۳») / «معلم عزيزم»: معلمتی العزیز، معلمی العزیز (رد گزینه های «۲» و «۴») / «از من خواسته بود»: كَانَتْ قَدْ طَلَبَتْ مِنِّي، كان قد طلب مني (رد گزینه های «۲» و «۴») / «نوشتم»: لم أكتب، ما كتبت (رد گزینه «۳») (ترجمه)

۹۶- گزینه «۳»

گزینه «۳» می گوید: «ای کسی که از روی نادانی به اصل و نسب افتخار می کنی / مردم فقط از یک مادر و پدر هستند» که با بیت صورت سؤال مطابقت دارد.

ترجمه سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: با دهان هایشان می گویند آنچه را که در دل هایشان نیست.
گزینه «۲»: داروی تو در توست و نمی بینی / و درد تو از توست و احساس نمی کنی
گزینه «۴»: بی شک افتخار ورزیدن به اصل و نسب، پسندیده است. (مفهوم)

۹۷- گزینه «۲»

در این گزینه، «يَقَاتِلُونَ» نادرست است و باید به جای آن، «يَقَاتِلُونَ» بیاید؛ زیرا فعل مضارع معلوم و ثلاثی مزید از باب «مُفَاعَلَة» است.
نکات مهم درسی:

در تست های ضبط حرکات، باید به حرکات حروف میانی کلمات دقت کنیم.
(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه «۳»

«أَنْ» که بر سر فعل مضارع آمده است، از حروف مشبّهة بالفعل نیست. در سایر گزینه ها «إِنْ، لَيْتَ و كَأَنَّ» همگی از حروف مشبّهة بالفعل هستند.
(انواع جملات)

۹۹- گزینه «۲»

در این گزینه، «لَا»ی نفی جنس نیامده است. «لَا»ی موجود در جمله از نوع عطف است. (ترجمه عبارت: من دوست باوفایی دارم نه دوستی منافق).
(انواع جملات)

۱۰۰- گزینه «۴»

باتوجه به قواعد «لَا»ی نفی جنس، جاهای خالی را تکمیل می کنیم.
اسم «لَا»ی نفی جنس، «ال» نمی گیرد (رد گزینه های «۱» و «۲»). همچنین خبر «لَا»ی نفی جنس همیشه مرفوع می آید (رد گزینه «۳»).

نکات مهم درسی:

۱) اسم «لَا»ی نفی جنس، همیشه علامت فتحه می گیرد، «ال» و «تنوین» هم نمی گیرد.
۲) خبر «لَا»ی نفی جنس همواره مرفوع می آید.
(انواع جملات)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- گزینه «۲»

«يَقْبَلُ»: می پذیرد، قبول می کند / «التَّوْبَةُ عَنْ عِبَادَةٍ»: توبه را از بندگانش (رد گزینه های «۱» و «۳») / «يَعْفُو عَنْ السَّيِّئَاتِ»: از بدی ها در می گذرد، گناهان را می بخشد (رد گزینه «۴») / «يَعْلَمُ»: می داند (رد گزینه های «۳» و «۴») / «تَفْعَلُونَ»: انجام می دهید (رد گزینه های «۱» و «۴») (ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۳»

(مهمد کرمی نیا - رفسنجان)

«إِذَا»: هرگاه، اگر / «قُرئ»: خوانده شود (فعل ماضی مجهول است که به خاطر قرار گرفتن در اسلوب شرط، به صورت مضارع ترجمه شده است). (رد گزینه «۴») / «استمع المؤمن»: مؤمن گوش فرا می دهد (رد گزینه «۲») / «إليه»: به آن (رد گزینه «۱») / «حتی یرحم»: تا مورد رحمت قرار گیرد (فعل مضارع مجهول) (رد گزینه های «۲ و ۴») «زمانی» در گزینه «۱» هم اضافی است.

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۴»

(مصطفی قهریمی خرد)

«هل كنت تعلمین»: آیا می دانستی (كان + مضارع ← ماضی استمراری) فعل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است (رد گزینه های «۱ و ۲») / «مثل العديد من»: مانند (همچون، مثل) بسیاری از / «اللبونات الأخری» (موصوف و صفت): پستانداران دیگر (رد گزینه «۳») / «تُرضع»: (در این جمله) شیر می دهند / «صغارها»: بچه هایشان (رد گزینه «۳») / «تتكلم معها»: با آن ها صحبت می کنند، با آن ها حرف می زنند / «أصغرها»: کوچک ترین آن ها / «یبلغ طوله»: طولش می رسد / «إلی متر واحد»: به یک متر / «وزنه»: وزنش / «أقل من خمسين كيلوغراماً»: کمتر از ۵۰ کیلوگرم

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۳»

(مسین رضایی)

ترجمه صحیح عبارت: سپس به ساحل آورده شدم و هنگامی که چشمم باز شد، (فعل های جمله مجهول هستند و باید مجهول ترجمه شوند).

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۳»

(عمیر رضا قانر امینی - اصفهان)

«بر شما لازم است که بشناسید»: علیکم بالتعرف علی، علیکم بمعرفة (رد گزینه های «۲ و ۴») / «بزرگ ترین»: أكبر / «کشورها»: الدول (رد گزینه «۱») / «صادرکننده نفت»: المصدرة للنفت (رد گزینه های «۱ و ۴») / «موفق ترین آن ها»: أنجحها (رد گزینه «۱») / «در کشیدن»: فی مدّ / «لوله ها»: الأنابيب (رد گزینه های «۲ و ۴»)

نکات مهم درسی:

هرگاه حرف «علی» در ابتدای جمله بیاید، معمولاً به معنای «باید، لازم است» ترجمه می شود؛

مثال: «علیکم بمعرفة: بر شما لازم است که بشناسید / شما باید بشناسید»

(ترجمه)

۱۰۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه ای)

ترجمه: و کافر می گوید ای کاش من خاک بودم. (زیرا او افسوس می خورد) این آیه ربطی به عزت و سرافرازی ندارد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: شرف و بزرگی انسان به دانش و ادب است.

گزینه «۲»: پروردگارم مرا به مدارا کردن با مردم فرمان داده است.

گزینه «۴»: همنشین درستکار بهتر از تنهایی است.

(مفهوم)

۱۰۷- گزینه «۲»

(آرمین ساعده پناه)

ترجمه عبارت: «ابزارهایی برای انتقال نفت از طریق سرازیری ها به کار گرفته می شود.»

با توجه به معنای عبارت و مرفوع بودن «آلات»، فعل «تستخدام» مجهول است و باید به شکل «تُستخدَم» بیاید.

«المُحدرات (سرازیری ها)» نیز با فتحه «د»، به صورت «المُنحدرات»، صحیح است.

(ضبط مرکبات)

۱۰۸- گزینه «۴»

(امیرمسین شکوری)

ترجمه صورت سؤال: عبارتی را مشخص کن که مخاطب، فاعل آن را می شناسد؛ به عبارت دیگر، باید دنبال فعل معلوم بگردیم. در گزینه «۴»، فعل «زَرَعَ» یک فعل معلوم است که «تلك» مفعول و «فلاح» فاعل آن است. ترجمه عبارت: کشاورز پیری آن درختان را برای بهبود هوای شهر در خیابان ها کاشت.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: در این گزینه «اُكْتَشِفَ» فعل مجهول و «التفت» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: نفت قبل از قرن های بسیاری، در بعضی از سرزمین ها در دل زمین کشف شد.

گزینه «۲»: «بِعَرَفَ» در این جمله فعل مجهول و «هذا» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: در کارخانه ما، این جوان با اخلاق به اخلاق خویش و رفتار شایسته اش شناخته می شود.

گزینه «۳»: در این جمله «تُغسل» فعل مجهول و «ملايس» نایب فاعل آن است. ترجمه عبارت: لباس های ورزشی صبح هر روز، قبل از آغاز مسابقات ورزشی شسته می شوند.

(انواع هملات)

۱۰۹- گزینه «۳»

(کتاب تاک - کنکور سراسری ۱۴۰۰)

فعل امر «بَیِّنِ» دارای نون وقایه نیست و «نون» جزء حروف اصلی فعل است (ب ی ن).

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «أرسلتنی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ر س ل»

گزینه «۲»: «أعجبنی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ع ج ب»

گزینه «۴»: «بَعَدتنی» دارای نون وقایه است. حروف اصلی: «ب ع د»

(قواعد فعل)

۱۱۰- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

در عبارت گزینه «۲»، سه حرف جر وجود دارد که به ترتیب عبارت اند از: عن، به، فی. دقت کنید «مع» حرف جر نیست، بلکه یک اسم است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «كسر» فعل مجهول و «الزجاج» نائب فاعل و مرفوع است.

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: دانش آموز در مدرسه نشست...، حرف «ب» در «بالمدرسة» به معنای «فی: در» است.

گزینه «۴»: «مَنی» تشکیل شده است از: من + نون وقایه + ضمیر ی.

(انواع هملات)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۳»

(آیدر فثاح‌زاده)

الف) شاه عباس اول در ۴۲ سال زمامداری با اقدامات خردمندانه و بهره‌گیری از مشاوران آگاه، ایران را به یکی از کانون‌های بزرگ سیاسی و اقتصادی جهان آن روز تبدیل کرد.

د) شاه عباس اول به دلایل سیاسی، نظامی و اقتصادی، پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد و با استفاده از اصول مهندسی و شهرسازی، این شهر را به یکی از زیباترین و آبادترین شهرهای جهان تبدیل کرد.

(تاریخ (۲)، تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰ تا ۱۴۳)

۱۱۲- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید.

گزینه «۲»: شاه اسماعیل با فتح هرات، کمال الدین بهزاد، یکی از نوابغ هنر نقاشی دربار تیموری را با خود به تبریز برد و به ریاست کتابخانه دربار تبریز منصوب کرد.

گزینه «۴»: فرش اردبیل که به سفارش شاه تهماسب اول برای پیشکش به مقبره شیخ صفی الدین اردبیلی، توسط هنرمندان کاشانی بافته شده است، یکی از شاهکارهای هنری جهان به شمار می‌رود.

(تاریخ (۲)، فرهنگ و تمدن در عصر صفوی، صفحه‌های ۱۳۹، ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۱۳- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سرفها همانند برده قابل خرید و فروش نبودند.

گزینه «۲»: برخی از سرفها کشاورزان آزادی بودند که به دلیل بدهی خود، سرف شده بودند.

گزینه «۳»: برخی از سرفها، خودشان زمین‌هایی داشتند.

(تاریخ (۲)، قرون وسطا، صفحه ۱۶۵)

۱۱۴- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

بررسی عبارات:

الف) یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود، که از آن به‌عنوان اومانيسم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود. ب) با گسترش شهرها و رشد تجارت، مشاغل و حرفه‌های گوناگونی شکل گرفت و گروه جدیدی از شهرنشینان ثروتمند شامل بازرگانان، بانکداران و صاحبان صنایع سر برآوردند که به آن‌ها «بورژوا» می‌گفتند. آنان با ایجاد انجمن‌ها و شوراهای مختلف نقش مؤثری در اداره امور شهرها به عهده‌گرفتند. بورژواها نگرش و علایق متفاوتی با فئودال‌ها و شوالیه‌ها داشتند؛ همچنین آنان اهمیت و ارزش فراوانی برای علم، فرهنگ و هنر قائل بودند و در ترویج آن‌ها می‌کوشیدند.

ج) رنسانس به معنای نوزایی و تجدید حیات است و از نظر تاریخی به دگرگونی‌های فکری و فرهنگی گفته می‌شود که به منظور احیای فرهنگ یونان و روم باستان، از ایتالیا آغاز شد و به تدریج در بخش‌های دیگر اروپا گسترش یافت. (سده‌های ۱۴ تا ۱۷ میلادی)

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر مدرن، صفحه‌های ۱۷۳، ۱۷۴ و ۱۷۶)

۱۱۵- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) شاهان و فرمانروایان، کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند.

ب) این عبارت، عقیده مارتین لوتر است و غالب کلیسائیان عقیده‌ای خلاف این داشتند.

(تاریخ (۲)، رنسانس و عصر مدرن، صفحه‌های ۱۸۴ و ۱۸۵)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش‌ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند. آنان در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین، کم‌کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آوردند.

در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران، معمول شد.

نکته مهم درسی:

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت‌وکار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شیبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

(تاریخ (۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۱۱۷- گزینه «۳»

(فاطمه احمدری)

تشریح عبارتهای نادرست:

ج) در دوران فراوانوایی ساسانیان، همگام با توسعه شهرنشینی صنعت نیز رشد کرد و کیفیت کالاهای تولیدی بهتر شد.

د) پیمان‌ها یا گیل در زندگی اقتصادی دوران هخامنشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود، در آن زمان میزان و مقدار خوراکی را با پیمان‌ها تعیین می‌کردند.

(تاریخ (۱)، اقتصاد و معیشت، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۱۱۸- گزینه «۴»

(پوار لیلیان)

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) در دوران سلوکیان و اشکانیان، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا ستایش می‌شدند.

۱۲۲- گزینه ۱»

(علیرضا پدرا)

«مرز میان کره شمالی و کره جنوبی» و «مرزهای قاره آفریقا توسط استعمارگران» هر دو از مرزهای تحمیلی هستند.
«مرز میان هند و پاکستان» از نوع تطبیقی و «مرز میان کانادا و آلاسکا» از نوع پیشتاز (قبل از سکونت) است.

(جغرافیا (۲)، کشور، یک تافیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۱۲۳- گزینه ۳»

(علیرضا پدرا)

نظام سیاسی استرالیا، فدرال است، پس با توضیح «ب» مطابقت دارد؛ اما عراق نظام سیاسی ترکیبی دارد و برخی مناطق، به صورت مستقل عمل می کنند، یعنی با توضیح «الف» مطابقت دارند.

(جغرافیا (۲)، کشور، یک تافیه سیاسی، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۱۲۴- گزینه ۲»

(پوار پللیان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نظریه فضای حیاتی در قرن نوزدهم مطرح شد.
گزینه «۳»: داشتن تجارت دریایی نیرومند شرط قدرت دریایی از نظر ماهان است که در نتیجه نمی تواند مربوط به انگلستان باشد.
گزینه «۴»: در دیدگاه مکیندر، اوراسیا همان قلعه یا دژ جهان است و هارتلند بخش مرکزی آن است. در نتیجه عدم دسترسی به دژ جهان به معنای عدم دسترسی به هارتلند است.

(جغرافیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۴۴ تا ۱۴۶)

۱۲۵- گزینه ۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

منابع انرژی و معدنی همچون نفت و گاز، کانی‌های فلزی چون مس، روی و آهن در صنعت و امور نظامی کاربرد دارند. داشتن این منابع به تنهایی منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند، (مانند چین و برزیل) در قدرت آن کشور مؤثرند.
نواحی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند.

(جغرافیا (۲)، ژئوپلیتیک، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۲)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه ۴»

(فاطمه امیری)

تصویر مربوط به شهر همدان با شکل شعاعی (ستاره‌ای) است.
مثال شهر خطی در ایران، بوشهر را می توان ذکر کرد.
(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۹)

۱۲۷- گزینه ۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

سکونتگاه‌های شهری شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.
اشکال شهرها عبارت‌اند از: شهرهای شعاعی، شهرهای شطرنجی و شهرهای خطی

(جغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه ۸۹)

ب) آریاییان مهاجر برای خشنودی خدایان، حیواناتی را قربانی می کردند؛ اما دین رسمی ساسانیان زرتشتی بود و زرتشت با قربانی کردن مخالف بود.

ج) پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می گذاشتند؛ اما با رسمیت یافتن دین زرتشتی در دوره ساسانیان برخی گروه‌ها همچون مانویان و مسیحیان با مشکلاتی روبه‌رو شدند.

د) آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در دوره اشکانیان به ایران راه یافت. همچنین در دوره ساسانیان نیز آیین مانوی رواج داشت که از ترکیب آموزه‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی ایجاد شده بود؛ پس یعنی نشانه‌ای از آیین بودایی هم در دوره ساسانیان وجود داشته است.

(تاریخ (۱)، دین و اعتقادات، صفحه‌های ۱۲۸، ۱۳۱، ۱۳۲ و ۱۳۵)

۱۱۹- گزینه ۳»

تشریح عبارت‌های نادرست:

گزینه «۱»: بخش اول درست است. - این عبارت مربوط به وضعیت آموزش در دوره ساسانیان است.

گزینه «۲»: برخی داستان‌های شاهنامه مانند داستان «بیژن و منیژه» اصل و ریشه اشکانی دارد. - پیشرفت علمی و فرهنگی ایرانیان در دوره ساسانی، به مراتب بیشتر از دوره‌های قبل بود.

گزینه «۴»: بخش اول درست است. - ایرانیان همواره علاقه‌مند بودند که از دانش و دستاوردهای علمی مردم دیگر سرزمین‌ها استفاده کنند.

(تاریخ (۱)، زبان، علم و آموزش، صفحه‌های ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۱ و ۱۴۲)

۱۲۰- گزینه ۳»

الف) ساسانی

تکته: نقشه شهرها در دوره اشکانی و هم در دوره ساسانی، به شکل دایره بوده است. یکی از مثال‌های معروف آن هم معماری شهر همدان است که بازمانده معماری دوره اشکانیان می باشد.

ب) هخامنشی

ج) اشکانی

د) ساسانی

تکته مهم درسی:

گچ‌بری و نقاشی دیواری از شباهت‌های معماری داخلی در دوره اشکانی و ساسانی است؛ اما اوج نقاشی دیواری مربوط به دوره اشکانی است.

(تاریخ (۱)، هنر و معماری، صفحه‌های ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۵۰ و ۱۵۱)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه ۳»

(فرزانه ناظمی)

این منطقه یک ناحیه خودمختار است و گزینه «۳» به درستی ویژگی این منطقه را بیان کرده است و نظارت بر حفظ نظم، مقررات، رعایت حقوق و مسئولیت‌ها مربوط به تنظیم روابط سازه انسانی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ناحیه خودمختار استقلال محدود دارد.

گزینه «۲»: تعرفه گمرکی در منطقه خودمختار کاهش پیدا نمی کند.

گزینه «۴»: این ویژگی مربوط به ناحیه سیاسی فراملی است.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم تافیه سیاسی، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۹)

۱۲۸- گزینه «۱»

(فرزانه ناطمی)

در این گزینه، دو نوع عامل هم‌زمان دخیل هستند:

عامل طبیعی: قرار گرفتن شهر انزلی در کنار دریا (جغرافیای طبیعی)
عامل انسانی: استفاده از این موقعیت برای فعالیت‌های تجاری، تخلیه و بارگیری کالا، یعنی تبدیل آن به بندر و مرکز تجارت (عامل انسانی و اقتصادی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: گرچه نقش زیارتگاهی شهر قم مهم است؛ اما این نقش از عامل انسانی، فرهنگی و مذهبی نشأت می‌گیرد. قرارگیری آن در موقعیت خاص جغرافیایی طبیعی نقشی در مذهبی بودن آن ندارد. بنابراین، فقط از یک عامل (انسانی) تأثیر گرفته است.

گزینه «۳»: اینجا تنها عامل انسانی (ساخت کارخانه‌ها و فعالیت صنعتی) در نقش سکونتگاه نقش دارد. هیچ نشانی از تأثیر عامل طبیعی در شکل‌گیری نقش دیده نمی‌شود. پس فاقد ترکیب دوگانه طبیعی و انسانی است.

گزینه «۴»: اینجا موضوع اصلاً به نقش اصلی سکونتگاه مرتبط نیست؛ بلکه به پدیده مهاجرت (شهرگریزی) اشاره دارد و دلیل آن نیز اقتصادی و اجتماعی است. (عامل انسانی). همچنین اصلاً به عوامل طبیعی اشاره‌ای نشده و بحثی از «نقش اصلی سکونتگاه» هم در میان نیست. پس از بحث سؤال دور افتاده است.

(پغرافیای ایران، سکونتگاه‌های ایران، صفحه‌های ۸۵، ۹۲ و ۹۳)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: محدودیت در منابع آب از جمله مشکلات تولیدات زراعی می‌باشد.

گزینه «۲»: اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

گزینه «۳»: اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه نقشی در وابسته بودن کشور به تأمین برخی محصولات زراعی از راه واردات ندارد.

(پغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۱۳۰- گزینه «۴»

(مهم رسایی)

عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است.

(پغرافیای ایران، توان‌های اقتصادی ایران، صفحه ۱۰۱)

فلسفه یازدهم

۱۳۱- گزینه «۲»

(مهم رضایی‌بغا)

ارسطو انسان را «حیوان ناطق» نامید و معتقد بود قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. بدن بدون نفس، یک موجود مرده است. مقصود ارسطو از «ناطق» بودن انسان هم صرفاً سخن گفتن او نیست، بلکه مقصود اصلی، قوه تفکر و تعقل است. پس انسان از جهت جنس حیوان بودن، با سایر حیوانات مشترک است، اما ویژگی متمایزکننده او از دیگر حیوانات، ناطق بودن است که مربوط به نفس (امری غیرمادی) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غریزه انسان کاملاً مشابه حیوانات نیست؛ به علاوه این‌که ادراکات حسی انسان در مقایسه با حیوانات، در بعضی موارد یکسان و در بعضی موارد متفاوت است.

گزینه «۳»: نمی‌توان گفت انسان همه ویژگی‌های حیوانات را یک‌جا دارد. چرا که بعضی از حیوانات در برخی از حواس از انسان قوی‌تر هستند.

گزینه «۴»: انسان از نظر منطقی با سایر حیوانات متفاوت است، به همین دلیل ارسطو در تعریف انسان، مفهوم «ناطق» را به مفهوم «حیوان» اضافه می‌کند.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۳۲- گزینه «۳»

(امیرمهم قلعه‌کاهی)

ماتریالیست‌ها معتقد بودند «انسان» یک ماشین مادی پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن. بنابراین آنها برای انسان اساساً به ساحت‌های دوگانه «نفس» و «بدن» قائل نیستند.

اما دکارت انسان را دارای دو بُعد «نفس» و «بدن» می‌داند. به اعتقاد او، «تنها بدن انسان» ماشینی پیچیده است که به‌طور خودکار فعالیت می‌کند.

دقت کنید که گزینه «۲» نادرست است، زیرا هم ماتریالیست‌ها و هم دکارت بدن انسان را ماشینی پیچیده می‌دانند. تفاوتشان در اینجاست که ماتریالیست‌ها انسان را به همان بدن و بُعد مادی تقلیل می‌دهند، اما دکارت چنین عقیده‌ای ندارد.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۳۳- گزینه «۱»

(مهم کرمی‌نیا - رخنسپان)

نفس انسان در نظر صدرالمآلهین (ملاصدرا) ظرفیتی نامحدود دارد و می‌تواند به هر مرتبه کمالی «در جهان مخلوقات» دست یابد. پس «نامحدودبودن ظرفیت کمال انسان در جهان مخلوقات» گزاره درستی است؛ اما اگر قید «در جهان مخلوقات» را برداریم، باید گفت ظرفیت روح انسان محدودیتی دارد و آن هم اینکه مثلاً به مقام خداوند نمی‌تواند برسد، بلکه «در جهان مخلوقات» ظرفیتش بی‌نهایت است.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان (۲)، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۳۴- گزینه «۴»

(پوار پاکدل - خاوج)

بر اساس حکمت متعالیه، روح چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل جسم و بدن است. اما از دیدگاه ابن‌سینا وقتی بدن دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند. بنابراین از نظر ابن‌سینا روح و بدن دو چیز مجزا و منفک از هم هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابن‌سینا هم بر این باور است که روح استعداد کسب علم، دریافتن و پدیدآوردن اخلاق، عشق، معنویت و ... را دارد؛ پس می‌تواند به مراتب عالی‌تر کمال در دنیا برسد.

گزینه «۲»: در دیدگاه حکمت متعالیه حقیقت انسان همان‌گونه که افلاطون و ارسطو و ابن‌سینا گفته‌اند حقیقتی دو بعدی است متشکل از روح و بدن.

گزینه «۳»: در دیدگاه حکمت متعالیه و ابن‌سینا روح بعد معنوی و غیرمادی انسان است؛ با این تفاوت که ملاصدرا روح را باطن بدن می‌داند.

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

۱۳۵- گزینه «۴»

(علی معزی)

سهروردی معتقد است که نفس انسان اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند.

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۳۶- گزینه «۴»

(پرگل رهیمی)

ملاصدرا با نظریه وحدت نفس و بدن معتقد است روح و بدن دو چیز کاملاً جدا نیستند، بلکه روح باطن بدن است و بین آن‌ها وحدت حقیقی برقرار است. یعنی آنچه در بدن ظاهر است، صورت ظاهری همان روح است.

گزینه‌های دیگر یا نگاه دوگانه و دکارتی دارند (مثل گزینه‌های «۱» و «۳» یا وحدت را به ظاهر محدود می‌کنند (گزینه «۲»).

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۳۷- گزینه «۱»

(هسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ظلم کردن (اخلاقی-) / نقاشی (طبیعی)

گزینه «۲»: داشتن شغل (طبیعی) / استراحت (طبیعی)

گزینه «۳»: تکبر (اخلاقی-) / گذشت (اخلاقی+)

گزینه «۴»: مبارزه با ظلم (اخلاقی+) / تقلب (اخلاقی-)

تله تستی:

باید می‌دانستید که کار اخلاقی همان‌طور که می‌تواند مورد تشویق قرار بگیرد و مثبت باشد (مبارزه با ظلم)، می‌تواند مورد سرزنش قرار بگیرد و منفی باشد (ظلم کردن).

به علت اینکه مثال‌های کتاب درسی همه مثبت هستند، شاید این‌طور فکر کنید که همه کارهای اخلاقی مثبت هستند و مورد تشویق قرار می‌گیرند؛ اما این‌طور نیست.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه ۸۵)

۱۳۸- گزینه «۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل اخلاقی از منظر افلاطون اعم از سعادت و شقاوت است و ممکن است در جهت سعادت حقیقی یا برخلاف آن باشد.

گزینه «۲»: از نظر افلاطون برآیند خویش‌تنداری قوه شهوت و شجاعت قوه غضب، عدالت است، نه برعکس.

گزینه «۳»: از نظر ارسطو همواره قوای شهوت و غضب در معرض افراط و تفریط هستند، نه فقط در مواردی معدود، و البته عقلی که رشد کرده است می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۳۹- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

فیلسوفان طبیعت‌گرا و ماتریالیست و تمام کسانی که روح را باور ندارند ریشه‌های فعل اخلاقی را در همان رفتار طبیعی انسان جست‌وجو می‌کنند (رد گزینه «۱») و معتقدند که انسان مانند دیگر موجودات هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهد (رد گزینه «۲»). پس خوب و بد عناوینی هستند که خود ما به هر کاری می‌دهیم بسته به اینکه به نفع ما باشد یا به ضررمان. (رد گزینه «۳») به نظر این فلاسفه از آنجا که انسان زندگی اجتماعی دارد ناگزیر است منفعت دیگران را نیز رعایت کند (تأیید گزینه «۴»). زیرا در غیر این صورت منفعت خودش هم حفظ نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه ۸۹)

۱۴۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تنها عبارات «ب» و «پ» نادرست است.

از نظر مارکس، نیازهایی مانند نیاز به اجتماع و قانون و نیاز به اخلاق، همه به خاطر نیازهای مادی پیدا شده‌اند.

دکارت «بدن» را ماشینی پیچیده می‌داند که به طور خودکار فعالیت می‌کند.

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۱»

(پرگل رهیمی)

ابن‌سینا تأکید می‌کند که «وجود» و «ماهیت» دو مفهوم ذهنی متفاوت از یک موجود واحد هستند، نه اینکه واقعاً در بیرون از ذهن دو جزء جدا یا ترکیب‌شده باشند (مثل اجزای شیمیایی آب H_2O).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: دقیقاً بیانگر دیدگاه علمی / ترکیبی است که ابن‌سینا رد می‌کند.

گزینه «۳»: دلیلی که برای اولویت مفهومی ماهیت بر وجود ذکر شده نادرست است؛ برخی امور وجود دارند که از هستی آنها خبر داریم، اما چیهستی آنها هنوز برای ما چندان روشن نیست.

گزینه «۴»: این گزینه وحدت مطلق مفاهیم ماهیت و وجود را مد نظر قرار می‌دهد که با نظریه تفکیک مفهومی آنها تعارض دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۴)

۱۴۲- گزینه «۲»

(علی معزی)

به علت توجه خاص ابن‌سینا این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا با نام‌های مشابه، مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت. «زیادت وجود بر ماهیت در ذهن» یکی از عنوان‌های دیگر این مبحث است که البته در کتاب درسی ذکر نشده است، اما مشابهت آن با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» آشکار است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۴۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

مفهومی که در ذهن ما است اما مصداق ندارد (عینیت ندارد)، یعنی در عالم خارج وجود ندارد، ذاتاً نسبت به وجود و عدم تغییر نمی‌کند زیرا امکان دارد که ممتنع‌الوجود بالذات باشد یا ممکن‌الوجود بالذات باشد که هنوز علت آن فراهم نشده است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۴- گزینه ۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

حمل «حساس» بر «حیوان» حمل ضروری است (حیوان: جسم نامی حساس) و از بین گزینه‌ها فقط حمل «حیوان» بر «انسان» ضروری است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱» مربع بر شکل (امکانی)؛ شکل می‌تواند مثلث، دایره و ... باشد. گزینه ۲» کفاش بر انسان (امکانی)؛ انسان می‌تواند کفاش باشد یا نباشد. گزینه ۳» حیوان بر انسان (ضروری)؛ انسان = حیوان ناطق. گزینه ۴» عدد فرد بر عدد اول (امکانی)؛ عدد اول می‌تواند فرد باشد (مانند ۳) و می‌تواند زوج باشد (مانند ۲).

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۵- گزینه ۳»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

واجب‌الوجود بالذات موجودی است که وجود برایش از ابتدا ضروری بوده و به عبارتی همیشه بوده و خواهد بود و هیچ‌گاه موجود نشده است. «موجود شدن» یعنی یک ماهیت وجود نداشته است و سپس دارای وجود شده است؛ که تمام موجودات جهان به‌جز واجب‌الوجود بالذات چنین هستند. پس این گزینه درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» : ممکن است یک ممتنع‌الوجود بالغیر هم تا ابد به وجود نیاید؛ بستگی دارد به علت آن. اگر علتی که می‌طلبد به وجود بیاید، آنگاه خود او هم موجود می‌شود و اگر آن علت اصلاً به وجود نیاید، آن معلول هم به وجود نمی‌آید.

گزینه ۲» : موجود چیزی است که وجود دارد و چیزی که وجود دارد یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغیر.

گزینه ۴» : «فیل پرند» ممکن‌الوجود بالذات است که اگر علتش فراهم شود، موجود می‌شود، اما تابه‌حال علت آن فراهم نشده است. «سیاه سفید» عبارتی متناقض است، پس ممتنع‌الوجود بالذات است.

(فلسفه دوازدهم، همان مکملات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۶- گزینه ۲»

(مهمر رضایی بقا)

رابطه علیت که میان علت و معلول برقرار است، یک رابطه وجودی است که در آن، یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می‌دهد و این رابطه وجودی، دائمی است؛ یعنی به محض این‌که علت به وجود آید، معلول حتماً به وجود می‌آید و به محض این‌که علت از بین رود، معلول باقی نخواهد ماند. پس رابطه میان علت و معلول، مشابه رابطه میان انسان و تصورات ذهنی اوست؛ زیرا اگر انسان وجود نداشته باشد، تصورات ذهنی او نیز باقی نخواهند ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» : تنها دلیل رشد گیاه، خاک نیست؛ بلکه عوامل دیگری مانند آب و بذور و هوا نیز مؤثرند.

گزینه ۳» : راننده و خودرو شخصی هیچ‌کدام علت به وجود آورنده دیگری نیستند.

گزینه ۴» : اگرچه شاعر سروده را به وجود می‌آورد، اما با نابودی شاعر، سروده او نابود نمی‌شود و باقی می‌ماند. پس رابطه میان آن‌ها دائمی نیست.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۴۷- گزینه ۲»

(پواد پاکرل - فاروج)

فیلسوفان مسلمان از جمله ابن‌سینا درک و دریافت اصل علیت را عقلی می‌دانند و معتقدند به‌وسیله تجربه صرفاً می‌توان مصادیق علیت را کشف کرد، نه خود رابطه علیت را.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» : دکارت درک علیت را فطری می‌داند، نه تجربی.

گزینه ۳» : تجربه‌گرایان دریافت اصل علیت را پس از مشاهدۀ توالی پدیده‌ها می‌دانند، بنابراین درک علیت در نظر آنان فطری نیست.

گزینه ۴» : هیوم در مسئله درک اصل علیت اعتقاد دارد که با تجربه هم نمی‌توان به درکی از اصل علیت دست یافت و درک اصل علیت یک فرایند غیر تجربی و غیرعقلی است.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۴۸- گزینه ۲»

(فیروز نژاد زلف - تبریز)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» : جمله درست است، اما ارتباطی به منشأ درک اصل علیت ندارد. گزینه ۳» : از نظر فلاسفه مسلمان، ذهن اصل علیت را به‌طور فطری و طبیعی در خود ندارد.

گزینه ۴» : از نظر فلاسفه مسلمان در فرایند درک علیت شکل‌گیری ذهن قبل از درک عدم اجتماع نقیضین است.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه ۱۷)

۱۴۹- گزینه ۳»

(مهمر کریمی‌نیا - رفسنجان)

وجوب علی و معلولی یعنی اگر علت وجود داشته باشد، معلول ضرورتاً موجود می‌شود. در میان گزینه‌ها، رابطه ضروری علی و معلولی تنها میان «افزایش شعله آتش اجاق گاز و زودتر جوشیدن آب» وجود دارد.

دیگر گزینه‌ها یا مسائل اخلاقی را مطرح کرده‌اند (مانند گزینه ۱» که باید و نبایدهای آنها متفاوت با ضرورت و وجوب علی و معلولی است و یا علی را مطرح کرده‌اند که ضرورت‌بخش نیستند (مانند گزینه‌های ۲ و ۴)).

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۱۵۰- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هیوم تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه می‌دانست، اما درعین حال معتقد بود که رابطه علیت (این‌که علت به معلول وجود می‌بخشد) با حس و تجربه قابل درک نیست، زیرا حس و تجربه فقط توالی و پشت‌سرهم آمدن دو حادثه را درک می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

منطق

۱۵۱- گزینه ۳»

(پرکرل رهمی)

متفکر نقاد کسی است که فرایند تفکر را آگاهانه و جدی در نظر می‌گیرد، مفاهیم را دقیق بررسی می‌کند و با سؤال‌های درست و بجا، استدلال را از پایه ارزیابی می‌کند و مطلب را از جوه مختلف بررسی می‌کند.

(منطق، سبشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۵۲- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

یکی از تفاوت‌های متفکر نقاد و غیرنقاد این است که متفکر نقاد در هنگام خواندن یا شنیدن یک مطلب راجع به آن مطلب، سؤالات درست و بجایی از قبیل «داشتن مشترک لفظی یا مغالطه توسل به معنای ظاهری، تشخیص مقدمه و نتیجه و» می‌پرسد.

تله‌تستی:

ممکن است بگویید ویژگی «توجه آگاهانه به فرایند تفکر» و «جدی گرفتن فرایند تفکر» هم این اقدام شنونده را پوشش می‌دهند. شاید با اغماض بشود پذیرفت! اما وقتی در صورت سؤال گفته شده است «صراحتاً»، سراغ گزینه‌ای می‌رویم که مشخصاً به پرسیدن چنین سؤالاتی اشاره کرده باشد و در کتاب درسی هم ذکر شده باشد.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه ۹۹)

۱۵۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

بعضی اوقات ما به دنبال قانع کردن دیگران هستیم که این گونه استدلال‌ها در گذشته در فن «خطابه» بررسی می‌شده است، اما امروزه به جز خطابه، از دیگر روش‌های اقناعی نیز استفاده می‌شود تا مخاطبین را قانع کنند که کاری را انجام دهند یا مطلبی را بپذیرند.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۵۴- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

کلمات به‌طور کلی سه نوع بار ارزشی دارند: مثبت، منفی، خنثی. به‌کاربردن اشتباهی یا عمدی کلماتی که دارای بار ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد که آن را مغالطه «بار ارزشی کلمات» می‌نامند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بار ارزشی منفی - بار ارزشی مثبت

گزینه «۲»: بار ارزشی مثبت - بار ارزشی مثبت

گزینه «۳»: بار ارزشی مثبت - بار ارزشی منفی

گزینه «۴»: بار ارزشی خنثی - بار ارزشی منفی

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۵۵- گزینه «۲»

(مهر رضایی بقا)

در مغالطه «تله‌گذاری» بدون ذکر دلیل منطقی، ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای یا معتقدان به آن نسبت می‌دهند و برای افراد تله می‌گذارند تا به سمت پذیرش آن گرایش پیدا کنند. ویژگی‌های «درک درست داشتن»، «عقل‌تر بودن» و «صبور و فهمیده بودن» صفات مثبت هستند. اما «حداقل اطلاعات روان‌شناختی را نداشتن» صفتی منفی است و به مغالطه «مسموم کردن چاه» مربوط می‌شود.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۵۶- گزینه «۲»

(پواد پاکرل - فاروج)

عبارت «شما مغالطه می‌کنید، بنابراین نیت خوبی ندارید.» در واقع یک استدلال قیاسی است که می‌گوید: «هر کس مغالطه می‌کند، نیت خوبی ندارد، شما مغالطه می‌کنید، پس نیت خوبی ندارید.» علت مغالطه این استدلال اشتباه بودن مقدمه اول است و برخلاف سایر گزینه‌ها به عوامل روانی ربطی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه توسل به احساسات (حس خودخواهی باعث شده است امکان ارتکاب قتل را از تمام هم‌کیشان خود سلب کند).

گزینه «۳»: نسبت دادن ویژگی‌های بد به پیروان یک نظر که مغالطه مسموم کردن چاه است.

گزینه «۴»: مغالطه بزرگ‌نمایی

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۵۷- گزینه «۲»

(فیروز نژادریف - تبریز)

عبارت گزینه «۲» مغالطه «تله‌گذاری» است. بقیه گزینه‌ها مغالطه «توسل به احساسات» هستند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توسل به احساسات از طریق جلب ترجم

گزینه «۳»: توسل به احساسات از طریق تطمیع

گزینه «۴»: توسل به احساسات از طریق تهدید

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۱۵۸- گزینه «۱»

(مهر کرمی‌نیا - رفسنجان)

چاپلوسی و تملق‌گویی نوعی مغالطه توسل به احساسات است.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۵۹- گزینه «۴»

(علی معزی)

عبارت مندرج در گزینه «۴» نوعی مغالطه توسل به احساسات است، یعنی بدون ذکر دلیل معتبر از احساسات افراد (احساساتی مانند حس تعلق نژادی) سوءاستفاده می‌شود. درباره گزینه «۳» دقت کنید که اینکه نیروها و تسلیحات نظامی به منطقه‌ای ارسال شوند اقدامی حساسیت‌برانگیز است که با پوشش‌هایی مانند «حفظ ثبات و امنیت منطقه‌ای» از احساساتی مانند صلح‌دوستی، ترس از جنگ و ... برای توجیه این کار استفاده می‌شود.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۶۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در عباراتی که فرد قبل از استفاده از عوامل روانی (نظیر جمله آخر متن) از استدلال و برهان برای اثبات مدعای خود استفاده کند، نمی‌توان گفت که مغالطه‌ای بر اثر آن عامل روانی صورت گرفته است. چنین عبارتی مغالطه در اثر عوامل روانی ندارد.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

- ۱- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- ۲- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- ۳- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.
- ۴- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

۱۶۲- گزینه «۴»

(تفرین سافدی)

الف) ابتدا باید میزان درآمد و مخارج فرد را محاسبه کنیم:

میلیون تومان $240 = 20 \times 12 =$ حقوق سالیانه

میلیون تومان $12 = 3 \times 4 =$ پاداش سالیانه

میلیون تومان $252 = 240 + 12 =$ کل درآمد سالیانه

میلیون تومان $240 = 60 + 45 + 32 + 78 + 25 =$ مخارج سالیانه

میلیون تومان $12 = 252 - 240 =$ باقی‌مانده درآمد سالیانه

میلیون تومان $1 = 12 + 12 =$ باقی‌مانده درآمد ماهیانه

باتوجه به این‌که کل پس‌انداز (باقی‌مانده درآمد) سالیانه این شخص ۱۲ میلیون تومان است، بنابراین باید کسب و کاری را انتخاب کند که هزینه‌های سالیانه آن از ۱۲ میلیون تومان بیشتر نشود.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: میلیون تومان $36 = 3 \times 12 =$ مخارج سالانه کارگاه تولیدی

گزینه «۲»: هزینه نگهداری ماهی از پس‌انداز سالانه فرد بیشتر است.

گزینه «۳»:

میلیون تومان $960000 = 800000 \times 12 =$ هزینه اجاره سالانه چاپگر

گزینه «۴»: هزینه تولید سالیانه کسب و کار خانگی از پس‌انداز فرد کمتر است.

بنابراین این فرد می‌تواند برای کسب‌وکار: «اجاره دستگاه چاپگر» یا «ایجاد کسب‌وکار خانگی» را انتخاب کند.

ب) خیر فرد نمی‌تواند وام را دریافت کند، زیرا میزان باقی‌مانده درآمد ماهیانه او ۱ میلیون تومان است و توانایی بازپرداخت اقساط وام را نخواهد داشت.

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۶)

۱۶۳- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف)

هزار تومان $50 =$ درآمد هفتگی

هزار تومان $30 = 20 + 10 =$ مجموع مخارج هفتگی

هزار تومان $20 = 50 - 30 =$ میزان پس‌انداز هفتگی

ب)

مدت زمان لازم برای برابر شدن میزان پس‌انداز با قیمت گردنبند

$$\text{هفته } 60 = \frac{1,200,000}{20,000} = \frac{\text{قیمت گردنبند}}{\text{میزان پس‌انداز هفتگی}}$$

هر سال، معادل حدوداً ۵۲ هفته است، در نتیجه فرد باید تقریباً معادل ۱ سال و ۲ ماه پس‌انداز کند. تا بتواند دستبند را بخرد.

ج) چون زمان رسیدن به هدف دو ماه تا سه سال است در نتیجه هدف وی میان‌مدت است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۱۶۴- گزینه «۴»

(مهمربسین متولی)

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای:

- ۱- می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.
- ۲- ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- ۳- محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.
- ۴- درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
- ۵- نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

معایب خرید مقایسه‌ای:

- ۱- زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید).
- ۲- ممکن است هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید).
- ۳- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، (به‌ویژه برای اقلام با قیمت پایین) کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۱۶)

۱۶۵- گزینه «۱»

(مهری کاردران)

- پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر ← باز یافت

- نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند ← بازداشتن

- استفاده از چیزی بیش از یک‌بار ← باز مصرف

- با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن ← بهینه مصرف کردن

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۱۹)

۱۶۶- گزینه «۲»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

اول: تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید. مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آن‌ها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم: فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.
سوم: تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
چهارم: ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف
پنجم: تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در قارج، صفحه ۱۴۴)

۱۶۷- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

بررسی عبارات صورت سؤال:

- نادرست است؛ در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می‌کند.
- صحیح است.
- نادرست است؛ معمولاً مقدار حداقلی باید در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت باشد تا مشمول بستن قرارداد و دریافت سود گردد.
- نادرست است؛ در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۶۸- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۴ - اردیبهشت‌ماه)

ارزش سهام خریداری شده توسط فرد = $\frac{\text{ارزش اسمی (قیمت اولیه) هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}}$

$$\text{تومان } ۲۰۰,۰۰۰ = \frac{۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۷۵۰} = \text{ارزش اسمی (قیمت اولیه) هر سهم}$$

(قیمت اسمی $\times \frac{۱۰}{۱۰۰}$) + قیمت اسمی = ارزش بازاری (قیمت ثانویه) هر سهم

$$= ۲۰۰,۰۰۰ + (۲۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰})$$

$$= ۲۰۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰ = ۲۲۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۱۶۹- گزینه «۳»

(آفرین سایری)

سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست. در خصوص تفاوت میزان سود سهام و اوراق مشارکت در کتاب اطلاعاتی نیامده به علاوه اینکه سود اوراق مشارکت پس از مهلت سررسید قطعی است. اوراق مشارکت قابل خرید و فروش هستند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ تا ۱۵۸)

۱۷۰- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

بررسی موقعیت‌ها:

الف) اگر احتمال کاهش نرخ سود وجود دارد، سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت باعث حفظ بازدهی سرمایه‌گذاری او خواهد شد.

ب) برای افراد جوان و ریسک‌پذیر، خرید سهام می‌تواند بالاترین بازده را داشته باشد. البته سود سرمایه‌گذاری در سهام قطعی نیست.

ج) در بازه بلندمدت، طلا معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ تا ۱۵۹)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲۸ شهریور

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، سجاد محمدنژاد، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳

(نامد کریمی)

می‌دانیم «را» بعد از فعل نمی‌آید. در هم پیچیدن جمله‌های غیرساده نیز مغلّ فصاحت است. شکل درست عبارت گزینه‌ی «۳»: ناصر خسرو در این مورد خشک و متعصّب است و هر دیدگاهی را که با آنچه در ذهن اوست مغایر است، رد می‌کند.

(تصحیح جملات، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۴

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلامی)

ترتیب پیشنهادی: «شکی نیست که ادبیات فارسی با عرفان اسلامی و ایرانی گره خورده‌است.»

(ترتیب کلمات، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲

(معمد اصفهانی)

کشور «روسیه» و پایتخت آن «مسکو» مدنظر است.

(کلمه‌سازی، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳

(معمد اصفهانی)

حروف به‌ترتیب الفبا بدون تکراری‌ها: ا ب پ ت خ د ر س ش ط ف ک ن و ه ی

دومین حرف از سمت راست: ب

اولین حرف از سمت راست «ب»: ا

چهارمین حرف سمت چپ «ا»: خ

(الفبا، بازی‌های کلامی، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۴

(نامد کریمی)

چهار جفت حرف مدنظر:

ا ب / ا پ / ت ب / ب پ

(الفبا، بازی‌های کلامی، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(نامد کریمی)

به شماره الفبایی حروف دقت کنید که به‌ترتیب «یک، دو، سه، چهار، پنج، شش و هفت» واحد بیشتر می‌شوند:

الف	ب	ت	چ	ذ	ش	غ	ن
۱	۲	۴	۷	۱۱	۱۶	۲۲	۲۹

(الفبا، بازی‌های کلامی، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۱

(کتاب استعداد تحلیلی، هوش کلامی)

بیت صورت سؤال می‌گوید پیش از آن که وارد جایی یا کاری بشوی به فکر این باش که چگونه و در چه حالتی از آن بیرون می‌آیی، یعنی عاقبت‌اندیش باش. مصراع گزینه «۱» هم با نوعی طنز همین مسأله را بیان می‌کند. مناره (گلدسته) به آن بزرگی را اگر بدزدی، آن را کجا پنهان خواهی کرد؟ ابتدا چاهی بکن و بعد مناره را که دزدیدی در آن بگذار (!) که کسی نفهمد.

عبارت گزینه «۲» مخاطب را به راستی و درستی پند می‌دهد، مخاطبی که به فکر رسیدن به مقصد، باید راستی را در پیش گیرد. عبارت گزینه «۳» با مصراع «وای به روزی که بگندد نمک» هم‌معناست و عبارت گزینه «۴» از شخصی می‌گوید که در کار ساده مانده‌است، حال کار دشوارتر را هم می‌پذیرد.

(ضرب‌المثل، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۱

(سبّار معمدرنژاد)

ابتدا عددهای ۱ و ۴ را در ستون دوم قرار می‌دهیم، اما به‌جز آن هیچ خانه دیگری نیست که تکلیف آن قطعی مشخص باشد.

۱ ۲ ۳ ۴

۱	۱	۴		
۲		۳		
۳		۱		۴
۴		۲		

حال برای مثال با قرار دادن عدد ۲ در خانه «ستون سوم، ردیف سوم» جدول سودوکو به یک حالت و با قرار دادن عدد ۳ در این خانه، جدول سودوکو به یک حالت دیگر کامل می‌شود.

پس با معلوم شدن یک خانه می‌توان جدول را کامل کرد:

۱	۴	۳	۲
۲	۳	۴	۱
۳	۱	۲	۴
۴	۲	۱	۳

۱	۴	۲	۳
۴	۳	۱	۲
۲	۱	۳	۴
۳	۲	۴	۱

(سودوکو، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۳»

(سیار ممبرنر)

ستون اول به عدد ۲ احتیاج دارد و فقط یک خانه برای این عدد هست. حال جایگاه عدد ۴ نیز در این ستون معلوم است. عدد ۳ در ردیف دوم نیز، اکنون معلوم شده است.

	۱	۲	۳	۴
۱	۱			
۲	۴	۱	۳	۲
۳	۲		۱	
۴	۳			۱

حال در یکی از ردیف‌ها و ستون‌ها که دو خانه خالی دارد، یکی از عددهای ممکن را فرض می‌کنیم. مثلاً در ردیف سوم، عددهای ۳ و ۴ را در نظر می‌گیریم. اکنون در ستون چهارم، جایگاه عدد ۳ معلوم است.

	۱	۲	۳	۴
۱	۱			۳
۲	۴	۱	۳	۲
۳	۲	۳	۱	۴
۴	۳			۱

در چهار خانه باقی‌مانده، عددهای ۲ و ۴ هر کدام دو بار قرار می‌گیرند که حالت‌های زیر را می‌سازند:

۱	۲	۴	۳
۴	۱	۳	۲
۲	۳	۱	۴
۳	۴	۲	۱

۱	۴	۲	۳
۴	۱	۳	۲
۲	۳	۱	۴
۳	۲	۴	۱

اما اگر عددهای ۳ و ۴ را در ردیف سوم، برعکس در نظر بگیریم، به جدول زیر می‌رسیم که تنها یک حالت برای کامل شدن دارد:

۱			۴
۴	۱	۳	۲
۲	۴	۱	۳
۳			۱

→

۱	۳	۲	۴
۴	۱	۳	۲
۲	۴	۱	۳
۳	۲	۴	۱

پس در کل ۳ حالت داریم.

(سودوکو، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۳»

(فرزاد شیرمهرلی)

ابتدا تعداد بردها را معلوم می‌کنیم. داریم:

$$\frac{۵۰}{۱۰۰} = \frac{؟}{۱۵۰} \Rightarrow ؟ = ۷۵$$

حال درصد پیروزی‌ها پس از حداقل X بازی دیگر:

$$\frac{۷۵ + x}{۱۵۰ + x} = \frac{۶۰}{۱۰۰} = \frac{۳}{۵} \Rightarrow ۵x + ۳۷۵ = ۳x + ۴۵۰$$

$$\Rightarrow ۲x = ۷۵ \Rightarrow x = ۳۷ / ۵$$

پس اگر این سرمربی ۳۸ بازی بعدی را پشت سر هم ببرد، آمار خواسته شده به‌دست می‌آید.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

برای سادگی کار و در حالی که تأثیری در پاسخ ندارد، فرض می‌کنیم قیمت اولیه ۱۰۰ تومان بوده باشد. با هشتاد درصد تخفیف، قیمت ۸۰ تومان و با پنج درصد افزایش، قیمت ۱۰۵ تومان خواهد بود. صد کالا را با قیمت ۸۰ تومان فروخته‌ایم و باید X کالای دیگر را با قیمت ۱۰۵ تومان بفروشیم و زیان اولیه را جبران کنیم. پس داریم:

$$(۱۰۰ \times ۸۰) + (x \times ۱۰۵) = (x + ۱۰۰) \times ۱۰۰$$

$$\Rightarrow ۱۰۵x + ۸۰۰۰ = ۱۰۰x + ۱۰۰۰۰$$

$$\Rightarrow ۵x = ۲۰۰۰ \Rightarrow x = ۴۰۰$$

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(ممیرکنفی)

اگر ده کارگر، کار باقی‌مانده را در X روز تمام می‌کردند، پنج کارگر آن را در X + ۶ روز تمام می‌کنند. حال معلوم است که تعداد کارگرها نصف شده است پس زمان انجام کار دو برابر شده است. یعنی $x = ۶ \Rightarrow ۲x = x + ۶$ است. پس کل کار با ده کارگر، $۶ + ۶ = ۱۲$ روزه تمام می‌شد.

(کسر و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۱»

(ممیرکنفی)

شعاع دایره را r و ضلع مربع را a می‌گیریم. داریم:

$$۴a = ۲\pi r \Rightarrow a = \frac{\pi r}{۲}$$

حال اختلاف مساحت‌ها معلوم است:

$$\pi r^2 - a^2 = \pi r^2 - \frac{\pi^2 r^2}{۴}$$

$$\Rightarrow \pi r^2 \left(1 - \frac{\pi}{۴}\right) = ۹\pi - \frac{۹\pi^2}{۴} = ۹\pi \left(1 - \frac{\pi}{۴}\right)$$

$$\Rightarrow r^2 = ۹ \Rightarrow r = ۳$$

دقت کنید طول شعاع عدد منفی نیست. حال محیط دایره، همان طول طناب است:

$$۲\pi r = ۲\pi \times ۳ = ۶\pi$$

(هندسه، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۴»

(ممید کنشی)

ابتدا «الف ب» و «ب الف» را دو حالت یک کتاب می گیریم و چهار جایگاه برای ما می ماند. پس در کل چهار کتاب به $4 \times 3 \times 2 \times 1$ حالت کنار هم قرار می گیرند.

$$4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24, 24 \times 2 = 48$$

حال حالتی را که «ت ث» کنار یکدیگرند محاسبه و از تعداد کل حالت ها کم می کنیم، یعنی ۳ کتاب داریم که دو تا، دو حالت دارند. پس کل حالت های ممکن، $3 \times 2 \times 1$ است، هر چند دوتا از آن ها دو حالت دارند:

$$3 \times 2 \times 1 = 6, 6 \times 2 \times 2 = 24$$

پس تعداد کل حالات مطلوب، $48 - 24 = 24$ حالت است.

(اصل ضرب، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدولی)

در الگوی صورت سؤال داریم:

$$\frac{9}{21} + \frac{8}{14} = \frac{3}{7} + \frac{4}{7} = \frac{7}{7} = 1$$

$$\frac{5}{3} + \frac{2}{6} = \frac{10+2}{6} = \frac{12}{6} = 2$$

$$\frac{19}{13} + \frac{60}{39} = \frac{57+60}{39} = \frac{117}{39} = 3$$

$$\frac{70}{18} + \frac{?}{9} = 4 \Rightarrow \frac{70+2 \times ?}{18} = 4$$

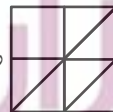
$$\Rightarrow 70 + 2? = 72 \Rightarrow ? = \frac{72-70}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

روی هم افتادن برگه های دیگر گزینه ها، شکل را می سازد و

نود درجه چرخش پادساعتگرد آن، شکل را حاصل می کند.

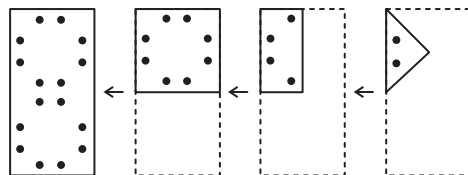

(کاغذ شفاف، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۱»

(فاطمه راسخ)

مراحل باز شدن کاغذ گزینه «۱» و تبدیل به شکل صورت سؤال:

(تای کاغذ، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

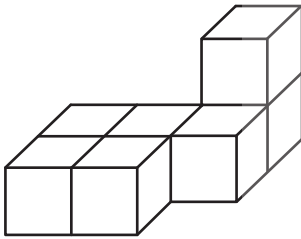
دو وجه در مکعب مستطیل حاصل از شکل گسترده صورت سؤال روبه روی هم اند نه کنار هم.

(معم های غیرمنتظم، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۴»

(ممید کنشی)

شکل درست گزینه «۴»:

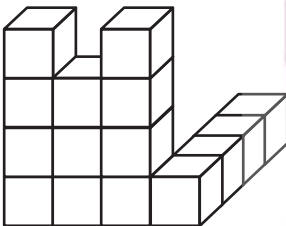

(تبدیل های فضایی، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۳»

(غریزاد شیرممدولی)

حجم موردنظر از ۱۵ مکعب واحد تشکیل شده است:

(نقشه کشی، هوش غیرکلامی)